

PETDER
PETROL SANAYİ DERNEĞİ

SEKTÖR RAPORU
OCAK - HAZİRAN
2012

I. YÖNETİCİ ÖZETİ	3
II. SEKTÖRDEKİ ÖNEMLİ GELİŞMELER VE HABERLER	6
a) Umutsuz vaka ! 10 numara	6
b) TOBB: 10 numara yağın çözümü kamunun kararlılığıyla mümkün olabilir	7
c) Akaryakıtta yerli tarıma dayalı biyoyakıt zorunluluğu	8
ç) Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği değişiklik taslağı görüşe açıldı	9
d) PETDER olağanüstü Genel Kurul Toplantısı yapıldı	9
e) Avrupa Kültür Başkenti için benzin ve motorinden alınan ÖTV kaldırıldı	10
f) TSE koordinasyonunda 1. Ulusal Madeni Yağ Çalıştayı yapıldı	10
g) Petrol sektörü Bolu'da buluştu	10
ğ) Petrol Dağıtım Sektörü Çalıştayı: EPDK-Sektör çalışma toplantıları düzenli aralıklarla yapılmalı	11
h) Rekabet Kurumu dağıtım sektörünü denetledi	11
ı) PETDER ÜÇ Yönetim Sistem Belgesine sahip ilk sivil toplum örgütü oldu	11
i) Baz yağ hareketleri daha sıkı takip altında; Antrepoda ticaret yasaklandı	12
j) Otomasyonda arızaya müdahale için 4 iş günü	12
k) Akaryakıt istasyonları emniyet gereklilikleri: TSE 12820 tadilleri Resmi Gazetede	12
l) LPG ikmal istasyonları Emniyet Gereklilikleri: TS 11939 Resmi Gazetede	12
m) ICCI Uluslararası 18. Çevre ve Enerji Fuar ve Konferansları'na petrol sektörü de katıldı	13
n) EUROPIA (Avrupa Petrol Endüstrisi Birliği) üyeleri Brüksel'de buluştu	13
o) Toprak Kirliliği Yönetmeliği 1 yıl ertelendi	13
ö) PETDER üyelerinin akaryakıt dağıtım süreçlerindeki SEÇ uygulamalarındaki başarı düzeyi AB ortalamasının üzerinde	13
p) Aerosol üretiminde kullanılan LPG miktarı reel ihtiyaca paralel mi?	14
III. PROJELER:	15
a) Atık motor yağları PETDER güvencesiyle doğru kaynaklarda değerlendiriliyor	15
b) 1 Varil Ağaç Projesi ile her atık varili fidan oluyor	15
c) Proje: En uygun atık yağ geri kazanım rafinesi nerede kurulmalı, nasıl olmalı ?	16
IV. HAM PETROL VE AKARYAKIT FİYATLARINA İLİŞKİN GELİŞMELER:	17
a) Ham Petrol ve Akaryakıt Fiyat Hareketlerinin Türkiye'deki Pompa Fiyatlarına Yansıması	18
b) Özel / Farklılaştırılmış Ürünler ve Avrupa Türkiye Karşılaştırmaları	20
V. DOLAYLI VERGİLER VE SEKTÖREL BÜYÜKLÜKLER:	21
a) Otomotiv yakıtlarındaki vergiler ve AB ülkelerindeki durum	22
b) Sektörel büyüklükler / İşlem hacimleri	23
VI. PETROL & LPG SEKTÖRÜ İSTATİSTİKLERİ:	25
a) Motorin tüketimi	25
b) Benzin tüketimi	27
c) Otomotiv yakıtları (benzin, motorin, LPG Otogaz) tüketimi	28
d) Siyah ürün (Fuel oil, kalorifer yakıtı) tüketimi	29
e) Akaryakıt tüketimi (Benzin, motorin, gaz yağı, kalorifer yakıtı, fuel oil)	30
f) Yağlama yağları tüketimi	31
a) Taşıt yağları	32
b) Motor yağları	32
c) Endüstriyel yağlar	33
d) Özel Ürünler (Antifriz ve Hidrolik Fren Sıvıları)	34
VII. DİĞER SEKTÖREL İSTATİSTİKLER	35
a) Motorlu taşıt sayıları	35
b) Doğalgaz tüketim verileri	36
c) Ekonomik göstergeler	36
VIII- YASAL DÜZENLEMELER	38
IX. KAYNAKÇA:	40

I. YÖNETİCİ ÖZETİ

2012 yılının ilk altı aylık döneminde, otomotiv yakıtları tüketimi (benzin, motorin ve LPG Otogaz toplamı) **2011 yılının aynı dönemine göre % 6,0 artarak 12,1 milyon m³ olarak gerçekleşmiştir.** Otomotiv yakıtları arasında %70'lik tüketim ile en büyük payın sahibi olan motorin tüketimi, EPDK verilerine göre, yılın ilk altı ayında % 9,1 artarak 8,8 milyon m³, otogaz LPG tüketimi ise yaklaşık % 0,8 oranında artarak 2,1 milyon m³, son dört yıldır sürekli azalan benzin tüketimi % 5,9 oranında azalarak yaklaşık 1,2 milyon m³ olmuştur. Motorin tüketiminde ekonomik büyümenin de üzerinde gerçekleşen büyümenin otomasyon sisteminin ve kayıt dışına karşı alınan tedbirlerin olumlu bir göstergesi olarak kabul edilmektedir. Diğer taraftan siyah ürünlerin tüketimi, geçen yıla göre % 1,8 azalarak 362 bin ton olarak gerçekleşmiştir. Toplam yağlama yağları tüketiminin ise aynı döneme oranla yaklaşık % 0,6 oranında azalarak 227 bin ton olarak gerçekleştiği hesaplanmıştır.

10 Numara yağ sorunu alınan mali ve idari tedbirlere rağmen azalmadı. Resmi verilere göre bu yılın ilk altı aylık döneminde 10 numara yağ üretiminde kullanılan baz yağların ithalatı kısmen (%12) azalmakla birlikte, **gerçekleşen ithalat miktarı yurt içi üretimin 3 katını geçti.** On numara yağ sorunu 2008 yılı sonunda yapılan vergi düzenlemesi ile sürekli artış göstermiş olup 2012 yılının ilk yarı yılı sonunda neden olduğu vergi kaybı toplamda **5,5 Milyar TL'ye ulaşmış** bulunmaktadır. Ülke ekonomisindeki bu büyük kaybın yanı sıra, son aylarda **ağır vasıta araçlarda 10 numara yağ gibi sahte yakıtlardan kaynaklandığı şüphesi güçlenen yangınlar da sıklıkla rastlanır hale gelmiştir.** Kamu oyuna yansıyan haberlerden **sadece son üç ayda 4 otobüsün seyir halindeyken yandığı,** benzer şekilde son zamanlarda kamyon gibi diğer ağır vasıtalarda da bu gibi şüpheli yangınların arttığı görülmektedir. Yine bu dönemde basında yer alan haberlere göre devletin on numara yağ adı altında yapılan faaliyetlere yönelik olarak İzmir'de, Antalya'da, İstanbul, Ankara, Sakarya, Düzce ve Adana'da düzenlediği baskınlar ile sahte akaryakıt sorununun önüne geçmeye çalıştığı görülmektedir. Gelir İdaresi Başkanlığı son olarak raporun yayımlandığı dönemde yeni bir vergi düzenlemesi yapılarak tecil /terkin uygulamasına tabi yağlarda teminat tutarlarını %25'e çıkarmıştır. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nda yayınladığı mevzuat ile antrepo alanında baz yağ ticaretini yasaklamıştır. Bu gelişmeler, özellikle sahadaki uygulamaların aynı şekli ile devam ettiği göz önüne alındığında, bir türlü önüne geçilemeyen 10 numara yolsuzluğunun çözümü için kesin çözüm olamamıştır.

2012 yılında da, petrol sektörünün sağlamış olduğu vergiler devletin dolaylı vergi gelirleri içinde önemli bir pay oluşturmaya devam etmektedir. Hernekadar son üç yıl içinde akaryakıttan alınan ÖTV tutarlarında bir artış olmamışsa da bu yılın ilk altı ayında akaryakıt ve LPG sektörlerinden sağlanan dolaylı vergi gelirleri (KDV+ÖTV) bir önceki yılın aynı dönemine göre % 11,7 artarak 22,1 milyar TL'ye ulaştığı hesaplanmaktadır. Bu verginin 19,2 milyar TL' sini akaryakıt, 2,9 milyar TL'sini ise LPG sektörlerinin oluşturduğu hesaplanmıştır.

Bu dönemde Petrol sektöründeki işlem hacminin, LPG dahil olarak üzere % 21,7 artarak 41,0 milyar TL'ye ulaştığı hesaplanmıştır.

I. YÖNETİCİ ÖZETİ

Türkiye'deki vergisiz pompa fiyatları EPDK tarafından referans piyasalar olarak kabul edilen Akdeniz ülkelerindeki benzin ve motorinin vergisiz fiyatlarından daha düşük olarak seyretmeye devam etmiştir. 2012 yılı ilk altı ay ortalaması olarak standart benzin (vergisiz) İstanbul'da Atina'dan **ortalama 15 kuruş (7 € cent/lt), motorin ise 19 kuruş (9 € cent/lt) daha ucuza satılmıştır**. Standart ürünlerin yanı sıra özel motorin türlerinin Türkiye'de dört Akdeniz ülkesine göre 9-10 kr daha düşük fiyatla tüketicilere sunulduğu görülmektedir. Diğer bir deyiş ile Türk tüketicisi benzin, motorin ve özel motorin türlerinde uluslararası piyasalarda yaşanan petrol fiyatlarındaki artışlardan, Akdeniz piyasalarındaki diğer bölge ülkelerindeki tüketicilere göre daha az etkilenmiştir. Bu durum aynı zamanda dağıtım sektöründeki rekabetinde önemli bir göstergesi olup oyuncuların dünya fiyatlarındaki artışın bir kısmını kendi masraf ve kar paylarından karşıladıklarını da göstermektedir. Nitekim Rekabet Kurumunun Rapor dönemi içinde dağıtım sektörüne yönelik yerinde incelemesi, dağıtıcılar yönü ile ilave bir soruşturmaya gerek gösteren bir sorun olmadığını ortaya koymuştur.

EPDK'nın bu dönemde sektöre yönelik düzenlemeleri arasında biyoyakıtlar ve otomasyon sistemleri ön planda idi. Benzin ve motorine yerli tarıma dayalı biyoyakıt katılmasını zorunlu kılan Tebliğe göre 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren benzine en az % 2 yerli tarım ürünü biyoetanol, motorine ise 1 Ocak 2014 tarihinden itibaren en az % 1 biyodizel katılması zorunlu olacak. Benzin ile harmanlanarak satılacak olan yerli tarım ürünü biyoetanol konusunda yerli tarım üretimi ve ürün kalitesi açısından önemli bir sorun olmayacağı ve uygulamanın başarı ile gerçekleştirileceği tahmin edilmektedir. Bu düzenleme, biyodizel açısından değerlendirildiğinde; henüz ülkemizde yerli tarıma dayalı ve en az % 1 düzeyinde harmanlamaya yeterli miktarda biyodizel olmayışı, Tarım Bakanlığı'nın bu düzeyde bir bitkisel yağlı tohum üretiminin kısa bir dönem içinde beklenmemesi yönündeki ifadeleri %1 düzeyindeki hedefin dahi öngörülen takvim içinde gerçekleşmesinin çok zor olacağını gösteriyor.

EPDK ve dağıtım şirketlerinin akaryakıt istasyonlarındaki satışlarını ve depo hareketlerini anlık olarak izlemelerine olanak sağlayan **otomasyon sistemi tam olarak devreye girmiş bulunuyor**. İki yılı aşkın bir süredir uygulama çalışmaları devam eden otomasyon sistemleri artık tüm istasyonlarda zorunlu olarak aktif olmak ve sürekli doğru bilgi üretmek durumunda. Bu sistemler sayesinde akaryakıt istasyonlarındaki tank hareketleri **EPDK ve Dağıtıcılarca** anlık olarak izlenebilmekte ve böylece otomasyon sistemleri üzerinden istasyonlarda kayıt dışı sorunlara yeni bir önlem alınmaya çalışılmaktadır.

Bu dönemin bir başka önemli gelişmesi ise **PETDER'in kalite, çevre ve iş sağlığı alanlarının her üçünde birden uluslararası sertifikaya sahip tek sivil toplum örgütü** olmasıdır. PETDER Haziran ayı sonunda çalışmalarını tamamlayarak ISO 9001, ISO 14001 ve OHSAS 18001 alanlarında sertifika almış bulunmaktadır.

I. YÖNETİCİ ÖZETİ

PETROL ÜRÜNLERİ TÜKETİMLERİ OCAK - HAZİRAN

A) Petrol Ürünleri (m³)	2011	2012	Fark
95 Oktan (katkılı dahil)*	1.134.239	1.083.319	-4,5%
Kurşunsuz 97 ve Üzeri Oktanlı*	102.973	81.325	-21,0%
Toplam Benzinler (m³)	1.237.212	1.164.644	-5,9%
Motorin*	5.946.587	6.675.556	12,3%
Motorin (Diğer)*	2.080.569	2.085.851	0,3%
Toplam Motorinler (m³)	8.027.156	8.761.407	9,1%
Otogaz* (m³)	2.117.300	2.133.900	0,8%
Toplam Otomotiv Yakıtları * (m³)	11.381.668	12.059.951	6,0%

B) LPG Ürünleri (ton)	2011	2012	Fark
Dökme*	60.424	65.274	8,0%
Tüplü*	478.072	438.830	-8,2%
Otogaz*	1.185.691	1.195.005	0,8%
Toplam LPG (ton)	1.724.186	1.699.109	-1,5%

C) Yağlama Yağları (ton)	2011	2012	Fark
Taşıt Yağları	114.636	112.878	-1,5%
Endüstriyel Yağlar	88.254	88.955	0,8%
Deniz Yağları ve Gresler	26.006	25.709	-1,1%
Toplam Yağlama Yağları (ton)	228.896	227.542	-0,6%

* EPDK Petrol ve LPG Piyasası Sektör Raporları değerleri ve PETDER verileri kullanılarak hesaplanmıştır.
Akaryakıt verileri 13 ve Yağlama Yağları verileri 6 dağıtıcıdan gönüllülük esasına göre temin edilerek hesaplanan
Ülke toplamıdır.

I. YÖNETİCİ ÖZETİ

2012 YILI İLK ALTI AY OTOMOTİV YAKITLARI VERGİ/FİYAT BİLGİLERİ

A) Türkiye Pompa Fiyatları (TL/lt) *	2011	2012	Fark
Vergili Benzin (95 Oktan)	4,09	4,43	8,3%
Vergili Motorin (Standart 10ppm)	3,52	3,84	9,1%
Vergili Otogaz (LPG)	2,28	2,47	8,3%
Vergisiz Benzin (95 Oktan)	1,58	1,87	18,4%
Vergisiz Motorin (Standart 10ppm)	1,68	1,95	16,1%
Vergisiz Otogaz (LPG)	1,22	1,38	13,2%

B) Uluslar arası Piyasalarda Petrol ve Ürünlerin Fiyatı **	2011	2012	Fark
Brent (USD/Varil)	112,1	114,3	1,9%
Brent (TL/Varil)	176,3	205,9	16,8%
Benzin, CIF Med (TL/1000lt)	1.571,2	1.900,3	20,9%
Motorin, CIF Med (TL/1000lt)	1.510,3	1.776,7	17,6%
LPG, CIF Med (TL/1000lt)	1.425,0	1.618,7	13,6%

C) Hesaplanan Toplam Dolaylı Vergiler (Milyar TL) ***	2011	2012	Fark
Akaryakıt ÖTV	4,4	5,4	23,2%
Akaryakıt KDV	12,5	13,8	9,9%
LPG ÖTV	2,2	2,1	-1,4%
LPG KDV	0,7	0,8	12,6%
Toplam Dolaylı Vergiler	19,8	22,1	11,7%

* EPDK web sayfasında yayınlanan 8 akaryakıt şirketinin (İstanbul Avrupa yakası) verilerinden hesaplanmıştır.

** Kaynak : Argus Monthly report

II. SEKTÖRDEKİ ÖNEMLİ GELİŞMELER VE HABERLER

II. SEKTÖRDEKİ ÖNEMLİ GELİŞMELER VE HABERLER

a) Umutsuz vaka ! 10 numara...

Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre, yılın ilk altı aylık döneminde yağlama yağları ithalatı bir önceki yılın aynı dönemine oranla %12 oranında azalmakla birlikte 2012 yılı ilk altı ayında gerçekleşen ithalat miktarı yurt içi üretiminin 3 katını geçti. 2012 yılında basında yer alan haberlere göre on numara yağ adı altında yapılan faaliyetlere yönelik olarak İzmir’de 5, Antalya’da 2, İstanbul Ankara, Sakarya, Düzce ve Adana’da birer baskın yaptığı biliniyor.

10 numara yağ mahkum ettirdi...

Geçtiğimiz yıllarda yapılan baskın, denetim vb gibi idari işlemlerin devamı olarak ilk kez 10 numara yağ ticaretine ilişkin bir mahkumiyet kararı basına yansıdı. Basına yansıyan haberlerden Malatya 4. Asliye Ceza Mahkemesi’nde görülen davada, 2010 yılında yerinde yapılan bir tespit ve inceleme sonrasında 10 numara yağ satışı yapanlar hakkında Petrol Piyasası Kanunu’na göre kaçak akaryakıt işlemi yapıldığı kabul edilerek mahkûmiyet kararı alındı. Bu kararın diğer davalar açısından önemli bir örnek teşkil etmesi ve 10 numara yağ satışının doğrudan akaryakıt kaçakçılığı ile ilgili yargı kararlarına örnek olması bekleniyor.

Sadece son üç ayda 4 otobüs seyir halindeyken kendiliğinden yandı...

On numara yağ adı altında satılan sahte akaryakıt 2011 yılında neden olduğu otobüs ve kamyon yangınları ile gündeme geldi. Bu yılın ilk altı ayında bu gibi şüpheli yangınlar devam ediyor ve yapılan tespitler bu gibi şüpheli yangınların söz konusu araçların on numara yağ adı altında satılan sahte akaryakıt kullanımından kaynaklı olduğuna ilişkin soru işaretlerini artırıyor. 10 numara yağ böylece **bugüne kadar neden olduğu 5.5 Milyar TL vergi kaybının** yanı sıra çevre sağlığı, insan can ve mal güvenliğinin de artık ciddi tehdit altında olduğunu gösteriyor.

10 Numaranın Altın Yılları...

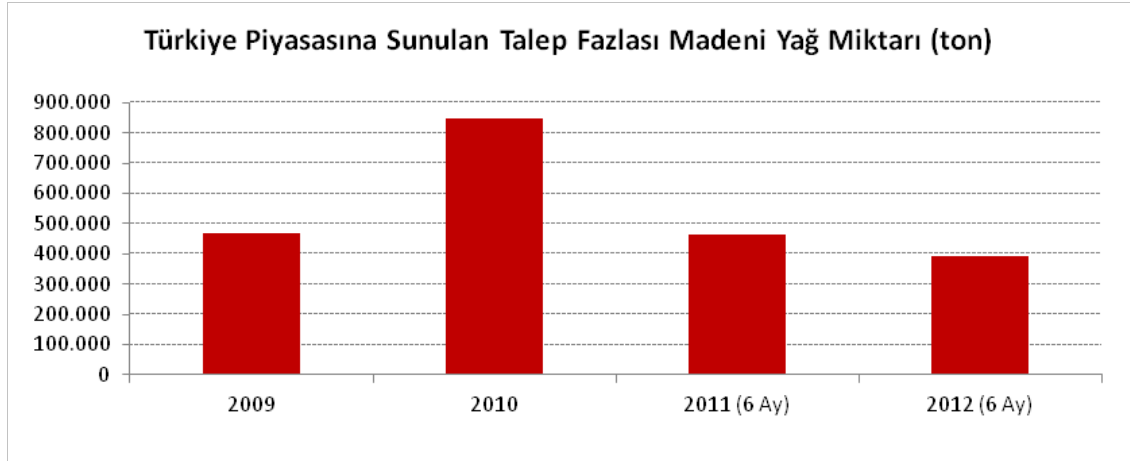
2009- 2011 yıllarında sürekli artış göstermiş olan baz yağ ithalatı 2012 yıllarında hız kesmeksizin devam ediyor. Vergi kaybı çığ gibi büyüyor. Baz yağların amacı dışında kullanımının yarattığı yıllık vergi kaybı 2 milyar TL düzeyinde.

II. SEKTÖRDEKİ ÖNEMLİ GELİŞMELER VE HABERLER

Türkiye Madeni Yağ Sektörü Arz Talep Dengesi

Baz Yağ (TON/YIL)	2010	2011 (6 Ay)	2012 (6 Ay)
Gerçekleşen Baz Yağ İthalatı	955.659	536.765	465.910
Gerçekleşen Madeni Yağ İthalatı	75.368	52.325	52.130
Gerçekleşen Katkı ve Müstahzar İthalatı	70.688	36.672	33.029
Rafineri Baz Yağ Satışı	316.426	140.000	138.011
Piyasaya ARZ (A)	1.418.141	765.762	689.080
Gerçekleşen Baz Yağ İhracatı	1.366	553	348
Gerçekleşen Madeni Yağ İhracatı	143.338	67.522	66.766
Gerçekleşen Katkı ve Müstahzar İhracatı	10.958	2.999	2.481
Madeni Yağ Yurt İçi Satışı	416.000	228.896	227.543
Toplam TALEP (B)	571.662	299.970	297.138
TALEP FAZLASI OLARAK PİYASAYA GİREN (A-B)	846.479	465.792	391.942

Tablo 3: Madeni Yağ Arz Talep Dengesi

Şekil 1: Talep fazlası madeni yağ miktarı

Türkiye'nin gerçek madeni yağ tüketiminin çok üzerinde bir miktarda ithalat yolu ile piyasaya giren baz yağ miktarında çok az bir miktar azalma olması, devletin bu tür faaliyetlerin üzerine kararlılıkla gitmesine karşın yol kenarlarında ON NUMARA yağ satışının hız kesmeden devam ettiğini gösteriyor. Bu tablolar, yurt içi piyasaya giren yağlama yağlarındaki ihtiyaç fazlası (yurt içi tüketim + ihracattan arta kalan miktar) yağlama yağlarındaki artışı açıkça ortaya koymaktadır. Yağlama yağları ile motorin ÖTV'si arasındaki farkın ve aynı zamanda sınaî üretimi teşvik amaçlı olarak geliştirilen tecil/terkin uygulamasının kötüye kullanılmasının sonucunda on numara yağ adı altında yapılan faaliyetlerin sürekli olarak arttığı görülmektedir.

Vergi düzenlemesi kaçınılmaz görünüyor...

Alınan tüm önlemlere rağmen sorunun aynı boyutlarda devam etmesi çözümün yine vergilerden geçtiğini gösteriyor. Nitekim TOBB Petrol Meclisi bu amaçla bir bildiri yayınladı ve çözüm önerilerini anlattı. Çözüm önerileri yıllardır kötüye kullanılan tecil/terkin mekanizmasındaki teminat mektubu tutarının ve oranlarının arttırılması ve mümkünse vergi iadesi uygulamasına geçilmesini içeriyor. Çünkü **10 numara adı altında yapılan sahte akaryakıt ticareti neden olduğu 5.5 milyar TL lik vergi kaybının yanı sıra insan hayatına etki eder noktaya geldi...**

II. SEKTÖRDEKİ ÖNEMLİ GELİŞMELER VE HABERLER

b) TOBB: 10 numara yağın çözümü kamunun kararlılığıyla mümkün olabilir...

TOBB Petrol ve Petrol Ürünleri Sanayi Meclisi Mart ayı içerisinde “10 Numara Yağ Sorunu” ile ilgili basın bülteni yayımlandı. Bültende dikkat çekilen başlıca konular şöyle:

- 10 numara yağın neden olduğu can kayıplarına, kazalara, doğurduğu vergi kaybına, çevre kirliliğine ve yarattığı haksız rekabete SON verilmesini bekliyoruz.
- 10 numara yağ kamu maliyesi için çok ağır bir vergi kaybı oluşturuyor. Son üç yıl içinde vergi kaybı 5 milyar TL’yi aştı.
- 10 numara yağ, çevre ve insan sağlığı için önemli bir tehdittir. Son aylarda 10 numara yağ ve sahte akaryakıtların neden olduğu kazaların sayısında ciddi bir artış var ve artık can güvenliğini ciddi bir şekilde tehdit eder boyuta ulaştı.

TOBB’un bildirisinde belirtilen en önemli çözüm önerileri ise ;

- Farklı ÖTV, tecil/terkin gibi uygulamalar yerine ÖTV iadesi yöntemi geliştirilmeli,
- 10 numara adı altında yürütülen faaliyet, tüketim aşamasına gelinceye kadar yasal bir görüntü içine alınabildiğinden mutlaka tüketim aşamasında da denetlenebilmeli ve cezai işlem uygulanabilmeli,
- Tüketicilerin yakıt depolarından alınacak numuneleri de ulusal marker ve teknik kriterler yönü ile denetim kapsamına alacak yasal bir düzenleme gecikmeksizin yapılmalı.

c) Akaryakıtta yerli tarıma dayalı biyoyakıt zorunluluğu...

EPDK Eylül ayında biyoyakıtlar ile ilgili nihai kararını bir tebliğ halinde yayınladı. Yayımlanan tebliğe göre benzinlere yerli tarım ürünü biyoetanol katılması 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren %2, motorine ise biyodizel katılması 1 Ocak 2014 tarih itibari ile %1 ile başlayacak şekilde zorunlu olacak. Harmanlanacak miktarlar en geç 2016 yılına kadar ve en fazla %3’e ulaşacak şekilde kademeli olarak arttırılıyor. Biyoetanol ile ilgili kararda öngörülen takvim ve hedefler sektörün genel yaklaşımları ile uyumluluk gösteriyor.

Söz konusu zorunlu harmanlama hedefleri ülkemizin yerli tarım üretim kapasitesi açısından değerlendirildiğinde (Bkz. Tablo 4);

- Benzine harmanlanması zorunlu olan Biyoetanol üretimi için yeterli miktarda yerli tarım ürünü üretiminin olduğu ve tesislerin teknoloji, kapasite ve kalite olarak bu talebi karşılayacak seviyede olduğu bilinmektedir. Bu nedenle biyoetanol konusunda önemli bir sorun beklenmemekte ve önümüzdeki yıllarda biyoetanol’ün harmanlanması için uygulamanın teknik olarak ne şekilde yapılacağını gösterir açıklayıcı düzenleme beklenmektedir.

II. SEKTÖRDEKİ ÖNEMLİ GELİŞMELER VE HABERLER

- Biyodizelde ise 2016 yılından itibaren yıllık 500.000 m³'ü aşacak düzeyde, standartlara uygun ve yerli tarım üretimi biyodizel için gerekli miktarda yerli tarım ürünü bitkisel yağ üretiminin henüz olmadığı görülmektedir. Bu durum, zorunlu harmanlanacak biyodizel için yeterli üretimi sağlayacak koşulların henüz ülkemizde oluşmadığını ve önümüzdeki yıllara yönelik öncelikle yeterli yerli tarım üretiminin oluşması için etkin tarım politikalarına ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir.

Aşağıdaki tablo biyoyakıt olarak harmanlanması gereken yerli tarım ürünü biyoyakıt miktarlarını yıllara göre, bugünkü tüketim miktarları üzerinden vermektedir. Bu tablo gereği örneğin, 2016 yılında ~570.000 m³ yerli tarım ürünü biyodizelin motorin ile harmanlanmasını gerektirecektir. Bu miktar ise Türkiye'nin her yıl ithal ettiği 1,5 milyon ton düzeyindeki bitkisel yağ ithalinin yanı sıra mevcut bitkisel yağ üretimini bugünkü seviyenin yaklaşık iki katına çıkarmasını gerektirmektedir.

	2013	2014	2015	2016	2017
Biyoethanol Harmanlama %	2%	3%	3%	3%	3%
Biyoethanol Talebi m³	50.000	75.000	75.000	75.000	75.000
Biyodizel Harmanlama %	0%	1%	2%	3%	3%
Biyodizel Talebi m³	0	180.000	370.000	570.000	590.000

Tablo 4: Tahmini olarak yıllara göre harmanlama miktarları

ç) **Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği değişiklik taslağı görüşe açıldı...**

Taslak madeni yağ üreticilerine yıllık 40 milyon TL ilave yük getiriyor...

PETDER'in büyük bir özveriyle yürüttüğü ve yüz on beş bin tonun üzerinde atık motor yağını ekonomiye kazandırdığı Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliğinde atık madeni yağlardan yeniden rafinasyon yöntemi ile öncelik vermeyi hedefleyen değişiklik taslağı görüşe açıldı. Taslak metin atık yağların toplanmasından geri kazanımına kadar olan süreci yeniden şekillendiriyor. Ancak önerilen toplama yapısının 10 numara yağ ve kayıt dışı uygulamaları artıracığından endişe ediliyor. PETDER, konu ile ilgili eleştiri ve önerilerini Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na iletti...30 Temmuz 2008 tarihinde yayınlanan Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği'nde değişiklik yapılmasına dair taslak Yönetmelik 1 Mart 2012 tarihi itibarıyla görüşe açıldı. Taslakta yer alan bazı konular sektörde kaygıyla karşılandı. Bazı maddelerin PETDER'in 2004 yılından beri kesintisiz olarak sürdürdüğü Atık Yağların Yönetimi Projesi sayesinde ülkemizde kayıtdışı faaliyetlerin önüne geçilerek çevre ve insan sağlığı açısından önemli faydalarını yok edebilecek unsurlar içerdiği görülüyor. Söz konusu bu maddeler, sektörde 10 numara yağ adı altında yapılacak kaçak ve kayıt dışılıkları artırıcı sonuçlar doğuracağı endişesine yol açtı. Kurgulanan sistemin madeni yağ üreticileri açısından en önemli sorunu üreticilerden, her yıl baz yağ fiyatının %9'u kadar bedelin toplanarak, atık yağ toplama ve rafinasyon işlemlerine sübvansiyon halinde geri ödenmesi olacaktır. Bu uygulamanın sektöre maliyeti yıllık 40 milyon TL olarak öngörülüyor ve atık yağların düzgün toplanma ve geri kazanım süreçlerinin geliştirilmesi açısından da güvence içermiyor. Önerilen

II. SEKTÖRDEKİ ÖNEMLİ GELİŞMELER VE HABERLER

yapı toplama sisteminin kontrol ve izlenmesini güçleştireceği için kayıt dışı faaliyetlere ve belge üzerinden haksız ticarete yol açacağı endişelerini ortaya çıkarıyor.

PETDER üyeleri ve katılımcı şirketler 14 Mart 2012'de Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın koordinasyonunda yapılan toplantıda tüm bu kaygılarını detaylı olarak aktarma fırsatını buldu. Bakanlıkla yapılan toplantıda dile getirmiş olduğu kaygıların önemli bir kabul gördüğünü söylemek mümkün. Bakanlık, yönetmelik taslağı ile ilgili görüş toplama ve yapılan önerileri değerlendirme çalışmalarını sürdürüyor.

Geri dönüşüm adı altında yapılan kaçak toplama faaliyetleri artıyor...

Kayıt altına alınan atık yağların beş katı miktarda atık yağ geri dönüşüm adı altında toplanarak yakılıyor veya yasal olmayan yollardan 10 numara yağ olarak piyasaya giriyor.. Son yıllarda bu alanda geri dönüşüm adı altında yapılan faaliyetlerin 10 numara yağ olarak kullanıldığına yönelik ciddi bulgular ve gözlemler var. Basında yer alana haberler bu alandaki faaliyetleri sık sık gündeme getiriyor, ancak gerçek anlamda bir denetim yapılmadığı için sorun aynı boyutu ile devam ediyor.

d) PETDER olağanüstü Genel Kurul Toplantısı yapıldı...

24 Mayıs 2012 tarihinde gerçekleştirilen PETDER'in, Aytemiz Akaryakıt ve Dağıtım A.Ş. ile Opet Petrolcülük A.Ş.'nin yeni üye olarak katıldığı Olağanüstü Genel Kurul toplantısında 2011 yılı faaliyet raporu onaylandı ve yeni Yönetim Kurulu seçildi. OPET ve AYTEMİZ'in katılımı ile PETDER akaryakıt, LPG ve madeni yağ sektörlerinden oluşan petrol piyasasındaki etkinliğini ve temsil gücünü önemli ölçüde artırdı. Böylece PETDER üyelerinin akaryakıt sektöründeki pazar payı %92'ye ulaştı.

e) Avrupa Kültür Başkenti için benzin ve motorinden alınan ÖTV kaldırıldı...

Bakanlar Kurulu, İstanbul'un "kültür başkenti" çalışmalarına katkı sağlamak için petrol ürünlerinden alınan özel tüketim vergisini kaldırma kararı aldı. Bakanlar Kurulu Kararı ile 18 Mayıs 2012 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren yeni ÖTV tutarları "4760 Sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 12'nci maddesine göre ve Maliye Bakanlığının 25/4/2012 tarihli ve 469 sayılı yazısı üzerine, bazı mallarda uygulanan Özel Tüketim Vergisi tutarlarına ilişkin Karar"ın yürürlüğe konulması sonrasında benzinde ve motorin için ÖTV tutarları litre başına sırasıyla 0,015TL, 0,01 TL azaltıldı.

f) TSE koordinasyonunda 1. Ulusal Madeni Yağ Çalıştayı yapıldı...

PETDER ve TSE Ürün Belgelendirme Merkezi Başkanlığı'nın çabalarıyla 17 Nisan 2012 tarihinde TSE Ankara merkez binasında, madeni yağ sektörünün temsilcilerinin de geniş katılımı ile gerçekleştirildi.

TSE yetkilileri tarafından, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından 21 Şubat 2011 tarihinde yayınlanan "Madeni Yağların Ambalajlanması ve Piyasaya Sunumu Hakkında Tebliğ" sonrasında TSE tarafından 10 yeni standart hazırlandığı, 8 standartta revizyon yapıldığı, 10 standartta

II. SEKTÖRDEKİ ÖNEMLİ GELİŞMELER VE HABERLER

ise tadil yapıldığı ifade edildi. 4 yeni standart hazırlığı, 3 revizyon ve tadil çalışmasının ise devam ettiği ifade edildi. Tebliğin TSE düzenlemeleri açısından değerlendirilmesinde sektör temsilcilerinin etiketler üzerindeki “tipik değerlerin” kaldırılması, ürünün ait olduğu standart numarası ürünü tüm özellikleri ile tariflenmeye yeterli olması ve TSE Belge tadil/revizyon sürelerindeki düzenlemenin yeniden gözden geçirilmesi konularında talepleri oldu. TSE yetkilileri konuyla ilgili taleplerin makul olduğunu, sektöre gerekli desteği vereceklerini ifade ettiler.

g) Petrol sektörü Bolu’da buluştu...

Kanunda kaçak petrol tanımı değişmeli....Ulusal marker seviyesindeki ölçüm farklılıkları kaçak olarak yorumlanmamalı...

Petrol Sektörünün tüm sivil toplum örgütlerinin katılımı ile 17 Şubat’ta Bolu’da düzenlenen “Petrol Sektörü Değerlendirme Toplantısı” sektör ile Bakanlık ve EPDK’yı bir araya getirdi. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) Başkanı Hasan Köktaş, Kurul Üyeleri, Petrol İşleri Genel Müdürü ve çok sayıda bürokratin da katıldığı 2 gün süren değerlendirme toplantısında sektörün içinde bulunduğu durum, geleceği ve yapılması planlanan değişiklikler ayrıntılarıyla tartışıldı. Toplantıya özel sektörü temsilen PETDER yönetici ve üyelerinin yanı sıra Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Petrol Meclisi, ADER, AKADER, PÜİS, TABGİS yönetici ve üyeleri de geniş katılım gösterdi.

Toplantının açılış konuşmasında Enerji Bakanı Taner Yıldız, sektöre önemli mesajlar verdi. Bakan Yıldız, sektörün her zaman yanında olduklarını, bundan sonra da olmaya devam edeceklerini belirterek özellikle 10 numara sorununun çözümünde Kamunun beklenen başarıya henüz ulaşamadığını ifade etti ve idari para cezalarının daha makul bir seviyeye ineceğine inandığını vurguladı. Ulusal marker-kaçak petrol ilişkisindeki sorunların da detaylı olarak tartışıldığı toplantıda markerin teknik ölçümlere dayalı sonuçlarının neden olduğu haksızlıkların yeni tasarıda çözümlenmesi gereken bir konu olduğuna Enerji Bakanı da katıldı. Sorunları çözenin kamunun işi olduğunu vurgulayan Bakan Yıldız, “Sorunları gidermek bizim, piyasayı işletmek ise özel sektörün görevi” dedi. Toplantıda “Ulusal Stok Ajansı”nın kurulması için başlatılan çalışmaların da hızlandırılacağını ifade eden Bakan Yıldız, Petrol Piyasası Kanunu’nda yapılacak değişikliklere de değindi. Yıldız, “Petrol Piyasası Kanunu’nda yapılacak değişiklikler için 4 sektör temsilcisiyle birlikte Bakanlık ve EPDK temsilcilerinden oluşan bir komisyon kuracağız” dedi.

Bakan Yıldız, ulusal marker konusu ile ilgili yasal müeyyidelerin adilane bir şekilde yeniden düzenlenmesi için kamunun da sorumluluk alacağını belirtti.

g) Petrol Dağıtım Sektörü Çalıştayı: EPDK-Sektör çalışma toplantıları düzenli aralıklarla yapılmalı...

17 Şubat 2012 tarihinde gerçekleştirilen Petrol Sektörü Bolu toplantısında Enerji Bakanı TANER YILDIZ ve EPDK Başkanı HASAN KÖKTAŞ Kurum ve Sektörün düzenli aralıklarla bir araya gelecek çalışmalarının önemine vurgu yapmışlardı. Haziran ayında , bu çerçevede teknik bir çalışma grubu oluşturularak yapılan bu ilk toplantı son derece verimli geçti ve önemli faydalar üretildi. Özellikle dağıtıcıların yükümlülüğündeki bildirimlerle ilgili hususlarda sektör tarafında raporları

II. SEKTÖRDEKİ ÖNEMLİ GELİŞMELER VE HABERLER

hazırlayanlar ve kurum tarafında tabloların oluşturulması, takibi ve değerlendirilmesinden sorumlu uzmanlar üretilen raporlardan azami faydalı sonuçlar elde etmek adına birlikte çalışma imkanı buldular.

h) Rekabet Kurumu dağıtım sektörünü denetledi...

Rekabet Kurumunun 24 Mayıs 2012 tarihinde Petrol Sanayi Derneği de dahil olmak üzere rafineri ve dağıtım şirketlerine yönelik yapmış olduğu inceleme sonucunda, akaryakıt dağıtım şirketleri hakkında soruşturma açılmamasına karar verdi. Rekabet kurumunun dağıtıcılar açısından yaptığı incelemeye yönelik karar şu şekilde: ***“Akaryakıt dağıtım sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslerin paralel fiyatlama ve bilgi değişimi yoluyla 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesini ihlal ettikleri iddiasına yönelik olarak yapılan inceleme sonucunda, şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına karar verildi.”*** Kararın dağıtıcılar açısından önemi son derece büyük. Böylece PETDER ve üyeleri son dört yılda ikinci kez rekabet kurumunun incelemesinden geçmiş oluyor. Diğer taraftan Rekabet Kurumunun sektörün diğer kesimleri ile ilgili çalışmaları incelemesi devam ediyor..

i) PETDER Üç Alanda Birden Yönetim Sistem Belgesine sahip ilk sivil toplum örgütü oldu...

1996 yılından günümüze akaryakıt dağıtım sektörünün önemli bir sivil toplum kuruluşu olarak faaliyet gösteren Petrol Sanayi Derneği bir ilke daha imza atarak çalışmalarını kalite, çevre ve iş güvenliği anlamında sertifikalandırdı. Akaryakıt, LPG ve yağlama yağlarının hem güvenli hem de ekonomik olarak piyasaya sunulması, sektörel faaliyetlerin şeffaf, eşitlikçi ve istikrarlı bir yapıda yürütülmesi, haksız rekabetin engellenmesi, tüketici ve insan sağlığına zararlı eylemlerin önlenmesi ve sektör standartlarının geliştirilmesi konularındaki öncü çalışmalarının yanı sıra 2004 yılında başlatmış olduğu Atık Yağların Yönetimi Projesi kapsamında ülke genelinden atık motor yağlarını miktar ve mesafe gözetmeksizin ve atık sahibine ilave bir maliyet getirmeksizin toplamakta ve T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’ndan lisanslı işletmelerde bertarafını sağlamaktadır.

Gerek **Dernek faaliyetleri** gerekse **Atık Yağların Yönetimi çalışmalarını TÜRKAK gözetiminde S&Q Mart Belgelendirme Kuruluşu** tarafından belgelendiren PETDER, çalışmalarının her aşamasında taahhüt ettiği politikayı sürdürmek hedefindedir.

PETDER’e sertifikaları 30 Temmuz 2012 tarihinde S&Q Mart Belgelendirme Müdürü Murat ERKOL tarafından Derneğin Genel Sekreteri Dr. Erol METİN’e verildi. ERKOL, PETDER’in şimdiye kadar TS EN ISO 9001 Kalite yönetim sistemleri, TS EN ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi, TS 18001 İş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemleri alanlarında üç sertifika ile sertifikalandırdıkları **ilk Sivil Toplum Kuruluşu** olduğunu ifade ederek tebriklerini ilettiler. Genel Sekreter Erol METİN de çalışmalarının her aşamasında sağlık, emniyet, çevre ve kalite politikasında yer aldığı şekilde faaliyet gösterdiklerini ve bu ilki yaşamak ve yaşatmaktan büyük memnuniyet duyacaklarını ifade etti.

II. SEKTÖRDEKİ ÖNEMLİ GELİŞMELER VE HABERLER

i) **Baz yağ hareketleri daha sıkı takip altında; Antrepoda ticaret yasaklandı...**

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nca Gümrük Yönetmeliği'nde 12 Haziran 2012 tarihli Resmi Gazete'de yapılan değişiklik ile; Gümrük antrepolarında depolanan solvent ve baz yağın satış suretiyle devri, devralan tarafından serbest dolaşıma sokulacak olması durumunda yasaklanmıştır.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığının bu düzenlemesi ile "*baz yağların antrepodan ithalatçıları haricinde piyasaya sunumunun yasaklanması*", Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun Madeni Yağların Ambalajlanması ve Piyasaya Sunumu Hakkındaki Tebliğ'in dokuzuncu maddesindeki "*baz yağ ticaretinin yasaklanmasına ilişkin düzenlemeyle*" birlikte değerlendirildiğinde; **Gümrük antrepolarında bulunan baz yağların sadece ithalatçısı tarafından piyasaya sunulabileceği, ticaretinin yasak olması sebebiyle de sadece ithalatçı firmanın üretiminde kullanılabileceği** şeklinde yorumlanmaktadır.

Uygulamayla, solvent ve baz yağların ithalatının izleme ve takip sürecinin daha sıkı kontrolü ve amacına uygun kullanılıp kullanılmadığının takibinin hedeflendiği görülmektedir.

j) **Otomasyonda arızaya müdahale için 4 iş günü...**

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından 29 Haziran 2012 tarihinde yayınlanan düzenleme ile Petrol Piyasasında Dağıtıcı Lisansı Sahiplerinin Bayi Denetim Sistemine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Kurul Kararında arızaların giderilmesine ilişkin süre 96 saatten 4 iş gününe çıkartılmıştır. Sektörün müdahaleye ilişkin sürenin yetersiz olduğuna ilişkin değerlendirmelerinin dikkate alınarak yapılan bu düzenleme olumlu karşılandı.

k) **Akaryakıt istasyonları emniyet gereklilikleri: TSE 12820 tadilleri Resmi Gazetede....**

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca 11 Temmuz 2012 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan **Akaryakıt İstasyonları-Emniyet Gereklilikleri İle İlgili Tebliğ (Ts 12820)** uyarınca mecburi uygulamaya konulan TS 12820 "Akaryakıt İstasyonları - Emniyet Gereklilikleri" standardının;

2 nci maddesi, 4.1 inci maddesi, 4.2.1 inci maddesi, 4.2.5 inci maddesi, 4.2.5.2 nci maddesi, 4.2.6.6 nci maddesi, 4.12 nci maddesi ve 4.12.3 üncü maddelerinde Türk Standardları Enstitüsü tarafından yapılan tadillerin akaryakıt istasyonu lisans sahiplerince zorunlu olarak uygulanması gerekmektedir. Tadil metinler www.tse.org.tr adresinden ücretsiz olarak temin edilebilmektedir. TSE verilerine göre tadil öncesinde TSE 12820 standardına uygunluğunu belgelendiren 603 adet akaryakıt istasyonu bulunuyor.

l) **LPG ikmal istasyonları Emniyet Gereklilikleri: TS 11939 Resmi Gazetede....**

2001 yılında zorunlu standart olarak yayınlanan ve üzerinde uzun süren tartışma ve çabalarla üzerinde genel manada mutabakat sağlayarak geliştirdiği standart 2012 Haziranında TSE tarafından yayınlanmıştır. Yeni standart Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca 30 Haziran 2012 tarihli Resmi Gazete'de mecburi standart olarak yayımlandı. Düzenleme sonrasında LPG ikmal

II. SEKTÖRDEKİ ÖNEMLİ GELİŞMELER VE HABERLER

istasyonu lisans sahiplerinin, standard kapsamına giren hususları belirten bu Tebliğ hükümlerine uymaları zorunlu kılındı. TSE verilerine göre eski standarda uygunluğunu belgeleyen 5482 adet LPG İkmal İstasyonu bulunuyor. Uzun yıllar süren çabalar sonucunda, sektör açısından önem arz eden TS 13369 standardının teknik manada geliştirilmesi ve daha üst seviyeye taşınması ve sonrasında Resmi Gazete’de yayınlanmış olması üye şirketlerimizin ve bayilerinin önemli bir çabasının ürünüdür.

m) ICCI Uluslararası 18. Çevre ve Enerji Fuar ve Konferansları’na petrol sektörü de katıldı...

Uluslararası bir fuar olarak başarısını sürdüren ve bu yıl 18.’si gerçekleştirilen ICCI Uluslararası Çevre ve Enerji Fuarı İstanbul’da geniş bir katılıma sahne oldu. Sektörün tüm paydaşlarının yer aldığı fuarda PETDER organizasyonu ile bir panel gerçekleştirildi. TOBB Petrol ve Petrol Ürünleri Sanayi Meclisi Başkanı Muammer Ekim’in başkanlık ettiği panelde EPDK Petrol Piyasası Dairesi Başkanı Taner Mutlu ile PETDER Genel Sekreteri Erol Metin bir konuşma yaptı.

Panelde dünya petrol piyasalarında fiyat ve tüketim yönlü gelişmeler, Türkiye petrol piyasasının son yıllardaki gelişmeleri ve Türkiye Avrupa petrol piyasaları ile dünya piyasalarındaki gelişmelerin pompa fiyatlarına yansımaları tartışıldı. Toplantı sunumları PETDER’den temin edilebilir.

n) EUROPIA (Avrupa Petrol Endüstrisi Birliği) üyeleri Brüksel’de buluştu...

EUROPIA’nın yıllık olağan ve bilgilendirme toplantısı 6 Haziran 2012 tarihinde Brüksel’de yapıldı. Toplantı Avrupa Birliği Komisyon ve PETDER’in de üyesi olduğu National Oil Association (NOA) üyelerinin katılımı ile gerçekleşti. Europia, Avrupa petrol endüstrisinin geleceği ve Avrupa için arz güvenliğine dikkat çekti. Bu konu ile birlikte toplantıda sektörün genel değerlendirmesi ve geleceğe yönelik beklentiler katılımcılar ile paylaşıldı. Toplantıya PETDER’den Genel Sekreter Erol Metin ve Aydın Özbey katıldı. Toplantıda Europia’nın 2011 yıllık raporu yayınlandı. Rapor akaryakıtların Avrupa bölgesinde kullanımındaki talebin devam edeceğini ve AB ekonomisi için önemini koruyacağını belirten çalışmaları içeriyor.

o) Toprak Kirliliği Yönetmeliği 1 yıl ertelendi...

Yönetmeliğin bir yıl süre ile ertelenmiş olması son derece olumlu karşılanmıştır. Akademisyenler ve PETDER SEÇ komitesi üyelerinden oluşan bir çalışma grubu oluşturularak toprak kirliliğine sebep olacak unsurlar ve alınan tedbirleri de göz önünde bulunduran sektörümüze özel bir Teknik Kılavuz hazırlanarak uygulayıcıların bilgilendirilmesi hedeflenmektedir. Yönetmelik mevcut şekli ile sektörümüze 250 milyon TL’lik ilave yük getirecektir...

p) PETDER üyelerinin akaryakıt dağıtım süreçlerindeki SEÇ uygulamalarındaki başarı düzeyi AB ortalamasının üzerinde...

2011 yılında 15 milyon adam x saat çalışma yapılarak ve 77 milyon kilometre yol katedilerek taşınan yakıtlar nihai tüketiciye güvenle ulaştırıldı. Gerçekleştirilen taşıma çalışmalarında 2 ölümlü kaza, 16 gün kayıplı kaza yaşandı, kazalardan kaynaklı olarak 150 litreden büyük iki dökülme meydana geldi. Ülke genelinde 17.5 milyon ton akaryakıtın taşındığı ve bu miktarın önemli bir

II. SEKTÖRDEKİ ÖNEMLİ GELİŞMELER VE HABERLER

bölümünün PETDER üyeleri tarafından taşındığı düşünüldüğünde Sağlık, Emniyet ve Çevre prensiplerinden ödün vermeden kararlılıkla yürütülen çalışmaların sonuçlarının gelişmiş ülkelerdeki rakamların hiç de gerisinde olmadığı görülüyor.

Geçtiğimiz günlerde basına yansıyan ve Türkiye'nin iş güvenliği nedenli ve can kayıplı iş kazalarında Avrupa birincisi olduğu bilgisi Akaryakıt taşımacılığı için tam tersi bir şekilde olumlu sonuçlar veriyor.. 2011 yılında PETDER üyesi kuruluşların performansı, iş güvenliği ve iş gücü kayıplı kazalarda AB ortalamasının üzerinde seyrediyor..

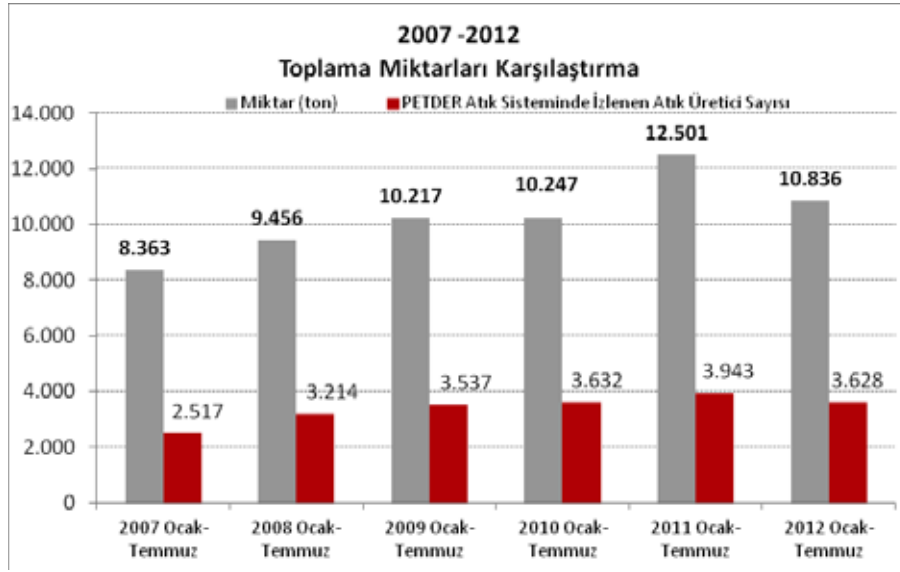
r) Aerosol üretiminde kullanılan LPG miktarı reel ihtiyaca paralel mi?

Aerosol üretiminde kullanılan LPG miktarındaki artış dikkat çekince TOBB Sanayi Müdürlüğü devreye girerek iki sektörü buluşturdu. TOBB Sanayi Müdürlüğü, aerosol üreticilerinin LPG kullanım miktarındaki dikkat çekici artışın ardından iki tarafı bir araya getiren bir toplantı düzenledi. Sonrasında TOBB yetkilileri, LPG sektör temsilcileri ve aerosol üreticilerinin katıldığı bir dizi toplantı ve çalışma sonucunda hazırlanan rapor TOBB LPG meclisine sunulacak. Aerosol amaçlı kullanılacak LPG'de ÖTV tutarının sınırlaması sonrası meydana gelen bu artış 10 numara yağ sorununun LPG sektörüne bir uzantısı olarak kabul edilmektedir.

III. PROJELER

a) Atık motor yağları PETDER güvencesiyle doğru kaynaklarda değerlendiriliyor...

Petrol Sanayi Derneği tarafından Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği çerçevesinde 2004 yılından günümüze kesintisiz yürütülen “atık motor yağı toplama” çalışmaları kapsamında **Yüz On Beş Bin Ton** atık motor yağı toplandı. 2011 yılının Ocak-Temmuz döneminde **10 bin 836 ton** atık motor yağı toplanarak lisanslı işletmelerde hammadde, enerji olarak geri kazanıldı veya bertaraf ettirildi.

Şekil 2: 2007- 2011 Ocak-Aralık dönemi kümülatif atık yağ toplama miktarı

Çevre ve insan sağlığı açısından önemli faydalar sağlanan proje kapsamında, atık motor yağı bulunan ülke genelindeki tüm işletmelere bedelsiz olarak hizmet götürülmektedir. Projenin başından günümüze Atık Yağların Yönetimi Projesi için PETDER tarafından 22.1 milyon TL kaynak kullanılmıştır.

b) 1 Varil 1 Ağaç Projesi ile her atık varili fidan oluyor...

Petrol Sanayi Derneği; T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı ile imzalanan “BİR VARİL BİR AĞAÇ” projesi ile toplanan her bir varil atık motor yağı için bir fidan dikildi. 40 bin fidan toprakla buluştu.

T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı ağaçlandırma seferberliği kapsamında, finansmanı PETDER tarafından karşılanan proje ile iki yılda kamu kuruluşlarından toplanan atık motor yağları için 40 bin fidan dikildi.

PETDER’in toplanan her varil atık motor yağı için “Bir Varil Bir Ağaç” Projesi, çocuklarımıza ve ülkemize daha iyi ve güzel bir çevre bırakmayı hedefliyor.

Atık yağların içeriğinde bulunan ağır metaller, ağır hidrokarbonlar, klorlu ve özellikle kanserojen etkisi olan bileşikler çevre ve insan sağlığını tehdit etmektedir. Kontrolsüz ortamlarda yakılan,

III. PROJELER

10 numara yağ vb. gibi yakıtlara katılan veya çevreye bırakılan atık motor yağları çevre ve insan sağlığına zarar vermektedir. Atık yağlar suya karıştığında 1 litre atık yağ 800 bin litre suyu kirletmekte, akaryakıtta katıldığında ise neden olduğu kirletici emisyonlar sebebiyle insan sağlığına ciddi zarar vermektedir.

c) Proje: En uygun atık yağ geri kazanım rafinesi nerede kurulmalı, nasıl olmalı?

PETDER, T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı ve İstanbul Kalkınma Ajansı'ndan almış olduğu Proje Desteği ile "Atık madeni yağların rafinasyonu'na ilişkin en uygun teknoloji ne olmalıdır?" konusunda yürüttüğü çalışmanın sonuçlarını kamu ve özel sektörün katıldığı bir toplantıyla sundu.

Gelişmiş ülkelerde atık yağlar içeriklerindeki tüm kirleticilerden temizlenmek üzere ileri rafinasyon işlemlerinden geçirilerek baz yağ elde edilmektedir...

Çalışma ile, atık madeni yağların ileri teknoloji yöntemleri kullanarak tekrar baz yağ olarak elde edilmesi ve böylece hem kaynak tasarrufu hem de çevrenin korunmasına katkıda bulunması için en uygun rafinasyon teknolojisinin belirlenmesi ve İstanbul'un bu kapsamdaki bir çalışma için ne kadar hazır olduğu ortaya koyuldu.

Atık Yağların %40 'ı Marmara Bölgesinde oluşmaktadır...

Çevre ve insan sağlığını son derece olumsuz etkileyen atık yağların yaklaşık % 40'ı Marmara Bölgesinden çıkmaktadır. Atık yağlar yaygın bir şekilde kontrolsüz ortamlarda yakılmakta, akaryakıtta karıştırılmakta, uygun olmayan yöntemlerle işlenerek standartlara uygun olmayan ürün olarak piyasaya sunulmakta ve ağırlıklı olarak 10 numara yağ vb adlar altında kayıt dışı faaliyetlere konu edilmektedir.

Atık Yağlar İstanbulluların yaşam kalitesini de son derece olumsuz etkiliyor...

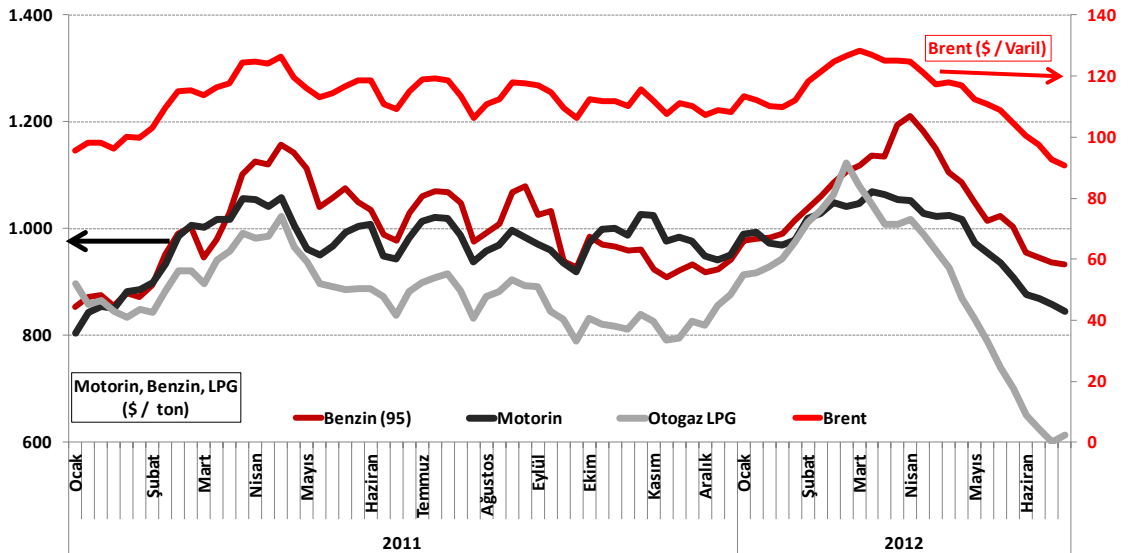
Bu proje ile çevreye uyumlu, kalitesi yüksek ürünler üretmek suretiyle atık yağların İstanbul'un hava, su ve toprak ekosistemine zarar vermesini önlenmesi ve şehrin yaşam kalitesinin yükseltilmesi ve atık yönetim sistemi uygulamalarına destek sağlanması amaçlanmaktadır.

IV. HAM PETROL VE AKARYAKIT FİYATLARINA İLİŞKİN GELİŞMELER

IV. HAM PETROL VE AKARYAKIT FİYATLARINA İLİŞKİN GELİŞMELER:

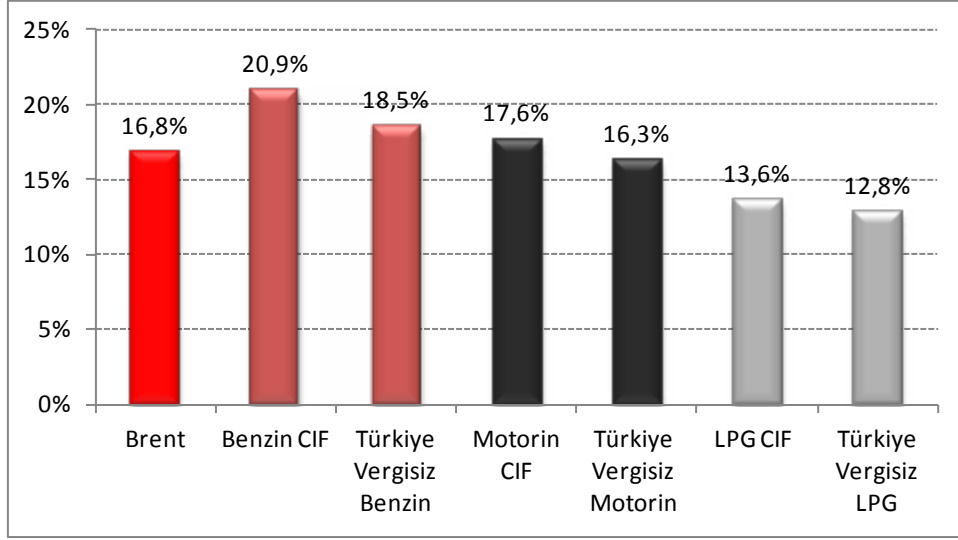
Dünya petrol fiyatlarındaki hareketlilik 2012 yılının ilk altı ayında artarak devam etmiş ve bu gelişmelerin sonucunda akaryakıt pompa fiyatları kamuoyu gündemindeki yerini ve önemini korumuştur. Brent tipi ham petrol uluslararası piyasalarda **2012 yılına varil başına 114 \$ civarında bir fiyat ile başlamış**, 2012 yılı Mart ayında **128 \$'a** ulaşarak **2012 yılının en yüksek seviyesine** ulaşmıştır. **Haziran ayı sonu itibarı ile Brent tipi ham petrol 100 \$ düzeyinde seyretmekte olup raporun yayınlandığı günlerde tekrar 110\$ düzeyinin üzerine çıkmıştır.** Ham petrol fiyatlarındaki bu hareketlilik Akdeniz piyasalarındaki ürün fiyatlarını etkilemiş ve 2012 yılı Mart-Nisan ayları içinde **benzin 1.210 \$/ton, motorin ise 1.070 \$/ton** olarak bu yılın en üst noktasına ulaşmıştır.

2011 yılı ilk altı ay ortalaması ile 2012 yılı aynı dönem ortalaması karşılaştırıldığında, Brent tipi ham petrolünün fiyatının 112,1 \$/ton (176,3 TL/ton)'dan 114,3 \$/ton (205,9 TL/ton)'a çıktığı TL bazında **%16,8** oranında arttığı görülmektedir. Bu değişimin sonucunda Akdeniz piyasalarında benzinin fiyatının TL bazında 2012 yılı ilk altı ay ortalaması olarak **% 20,9**, motorinin **% 17,6** ve LPG'nin **% 13,6** oranında bir artış gösterdiği hesaplanmaktadır. Bu büyüklükteki artış vergisiz pompa fiyatlarına ise daha aşağı bir düzeyde yansımış bulunmaktadır. Örneğin benzin, Türkiye için referans kabul edilen Akdeniz piyasasında geçen yıl TL bazında **% 20,9** oranında artarken, bu artış Türkiye'deki (vergisiz) pompa fiyatına **% 18,5** oranında yansımıştır. Dünya piyasalarındaki artışın Türkiye petrol piyasasına (ve pompa fiyatlarına) sınırlı bir ölçüde yansıdığı Şekil 3'de açıkça ortaya koyulmaktadır. Dünya petrol piyasaları ve Akdeniz havzasındaki değişimlerin bir başka yansıması ise uluslararası piyasalardaki benzin ve motorin fiyatları arasındaki fiyat farkının iyice kapanmasıdır.

Şekil 3: 2011 ve 2012 ilk altı ayı ortalama olarak Akdeniz piyasalarındaki Brent tipi ham petrol (\$/varil), motorin, benzin ve otogaz LPG fiyatlarının (\$/ton) gelişimi Kaynak: Argus

IV. HAM PETROL VE AKARYAKIT FİYATLARINA İLİŞKİN GELİŞMELER

Şekil 4: 2012 yılı ilk altı aylık döneminde Akdeniz piyasalarında ve Türkiye pompa fiyatlarında (TL) değişim oranları (% , bir önceki yılın aynı dönemine göre) Kaynak : Argus

a) Ham Petrol ve Akaryakıt Fiyat Hareketlerinin Türkiye'deki Pompa Fiyatlarına Yansımaları

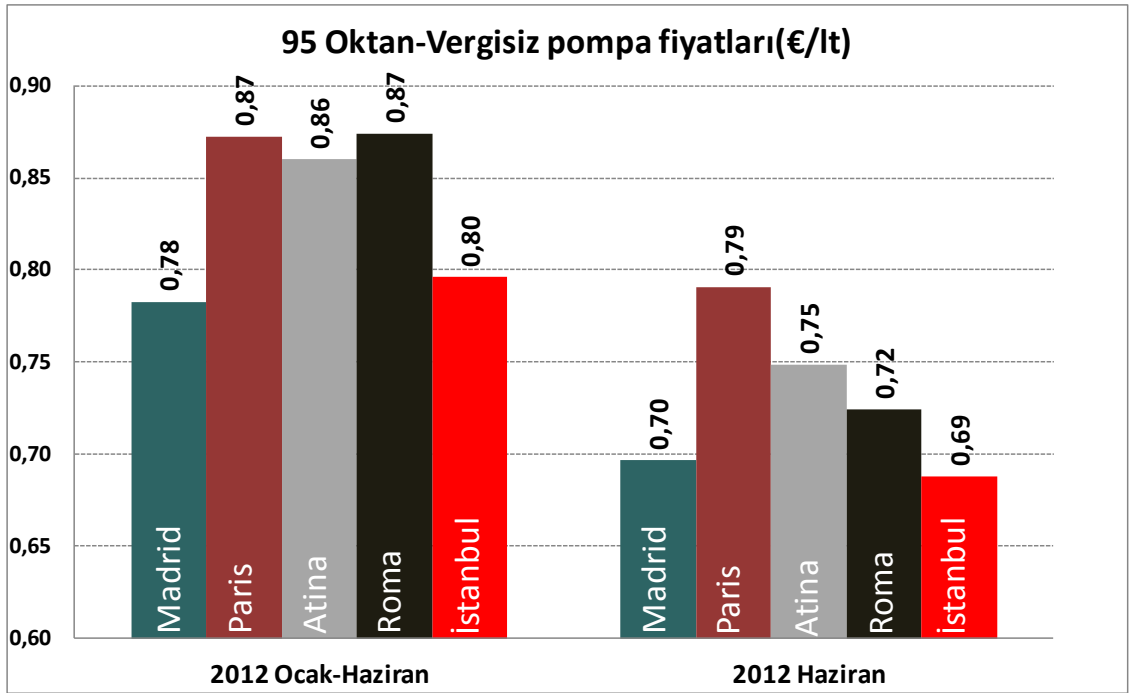
Dünya petrol piyasalarında artan fiyatlar ülkemizde de 2012 yılının ilk yarısında önemli bir tartışma konusu olmuştur. Akdeniz havzasındaki dört ülke, (Yunanistan, İtalya, Fransa ve İspanya) Petrol Piyasası Kanunun'daki en yakın erişilebilir serbest piyasalar olarak yorumlanmaktadır. Bu nedenle Türkiye'de tavan olarak ilan edilen pompa fiyatları ile referans ülkeler olarak kabul edilen bu dört Akdeniz ülkesindeki pompa fiyatları sık sık karşılaştırma konusu olmaktadır. Pompa fiyatlarında yapılacak bu tür karşılaştırmalarda muhakkak vergi etkisi dikkatle arındırılmalı, karşılaştırmalardaki kur farkları ile vergi dışı diğer fonlar ile ikmal noktalarına olan mesafeler dikkatli bir şekilde ayrıştırılarak karşılaştırmalar yapılmalıdır.

PETDER olarak bir süredir, Türkiye - Avrupa pompa fiyatı karşılaştırmalarında sağlıklı bir karşılaştırma yöntemi geliştirilmesi için çalışmalar sürdürmekteyiz. Bu tür karşılaştırmalarda ülkelerdeki vergi farklılıkları, farklı şehirlerde uygulanabilen yerel vergi ve fonlar, ürün cinsi, kur etkileri, rafineri fiyatı olarak kabul edilen fiyatın içindeki nakliye unsurları ve fiyatın hangi dönemi kapsayacağı nasıl hesaplandığı gibi önemli etkenler dikkatli bir şekilde ayıklanmalıdır. Bununla birlikte Türkiye için yasal zorunluluk olan ulusal marker, 20 günlük ulusal stok, yüksek ÖTV'nin finansmanı ve kara taşımacılığında kaynaklanan zorunlu giderler de ayrıca dikkate alınmalıdır. Aksi takdirde yapılan karşılaştırmalarda doğal olarak hatalar yapılabilir ve farklı yorumlara neden olabilir. Nitekim geçtiğimiz yıllarda bu gibi karşılaştırma hatalarının kamuoyunda yanlış yorumlara neden olduğu da görülmüştür.

Bu amaçla Petrol Piyasası Kanunu uyarınca referans piyasalar olarak yorumlanan Akdeniz piyasalarındaki dört önemli ülke İtalya, Fransa, Yunanistan ve İspanya'nın başkentlerindeki (Roma, Paris, Atina ve Madrid) akaryakıt tavan pompa fiyatları, (bu ülkelerin resmi web sayfaları kullanılarak <http://www.fuelprices.gr/PriceStats>; http://www.quotidianoenergia.it/check_up_prezzi_qe.php; <http://geoport.al.mityc.es/hidrocarburos/eess/>; <http://www.prix-carburants.gouv>

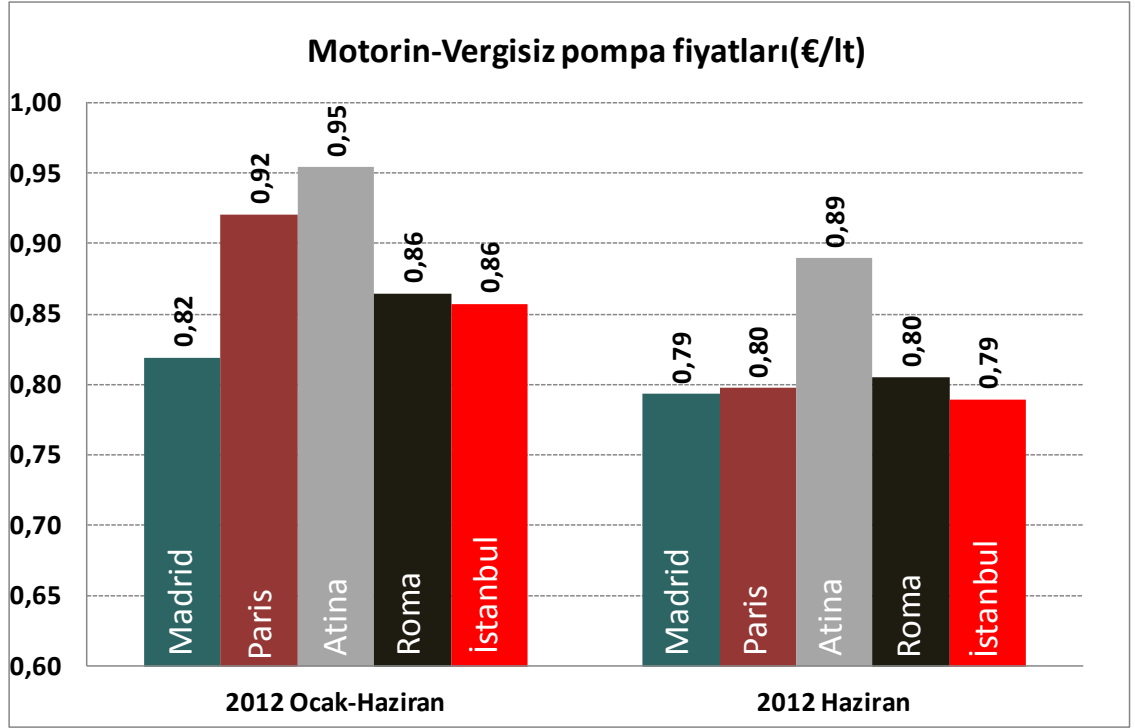
IV. HAM PETROL VE AKARYAKIT FİYATLARINA İLİŞKİN GELİŞMELER

fr/) EPDK web sayfasında yayınlanan İstanbul Avrupa yakası tavan pompa fiyatları ile vergi ve kur etkilerinden arındırılarak karşılaştırılmıştır. Aşağıdaki grafik benzin ve motorinde İstanbul tavan pompa fiyatları ile dört Akdeniz ülkesi İtalya, Fransa, Yunanistan ve İspanya'nın başkentlerindeki 2011 yılı, 2012 ilk altı ay ve 2012 Haziran ayı ortalama tavan pompa fiyatlarını (vergisiz olarak) göstermektedir. Görüleceği üzere 2012 yılı ilk altı ay ortalaması olarak benzin ve motorinin vergisiz pompa fiyatlarının söz konusu dört ülkeye göre yaklaşık 9 kuruş (4 cent/lt) daha ucuz olduğunu göstermektedir. Türkiye vergisiz pompa fiyatları, Türkiye'de dağıtım hizmetlerinin bu ülkeler ile farklı yapısal özelliklerinin sonucunda oluşan ilave maliyetlere rağmen, bu ülkeler ile uyumlu ve hatta daha düşük bir seviyede gelişmektedir.

Şekil5: Dört Akdeniz ülkesi (AK-4, Yunanistan, İtalya, Fransa ve İspanya) ve Türkiye için vergisiz tavan benzin pompa fiyatları karşılaştırması

IV. HAM PETROL VE AKARYAKIT FİYATLARINA İLİŞKİN GELİŞMELER

Şekil 6: Dört Akdeniz ülkesi (AK-4, Yunanistan, İtalya, Fransa ve İspanya) ve Türkiye için vergisiz tavan motorin pompa fiyatları karşılaştırması

2012 yılı ilk altı ayında, EPDK'ca Türkiye için referans kabul edilen Akdeniz piyasalarında TL bazında benzin fiyatları % 20,9 artarken, bu durum pompa fiyatlarına vergisiz olarak bakıldığında % 18,5 oranında yansımıştır. Motorin fiyatları ise % 17,6 oranında artmış, pompa fiyatlarına yansımaları % 16,3 seviyesinde olmuştur. Türkiye'deki akaryakıt tüketicileri, dünya petrol piyasalarında yaşanan fiyat artışlarından Akdeniz piyasasındaki ülkelerin tüketicilerine göre pompadaki fiyatlar vergisiz olarak kıyaslandığında, % 1-2 düzeyinde daha az etkilenmişlerdir.

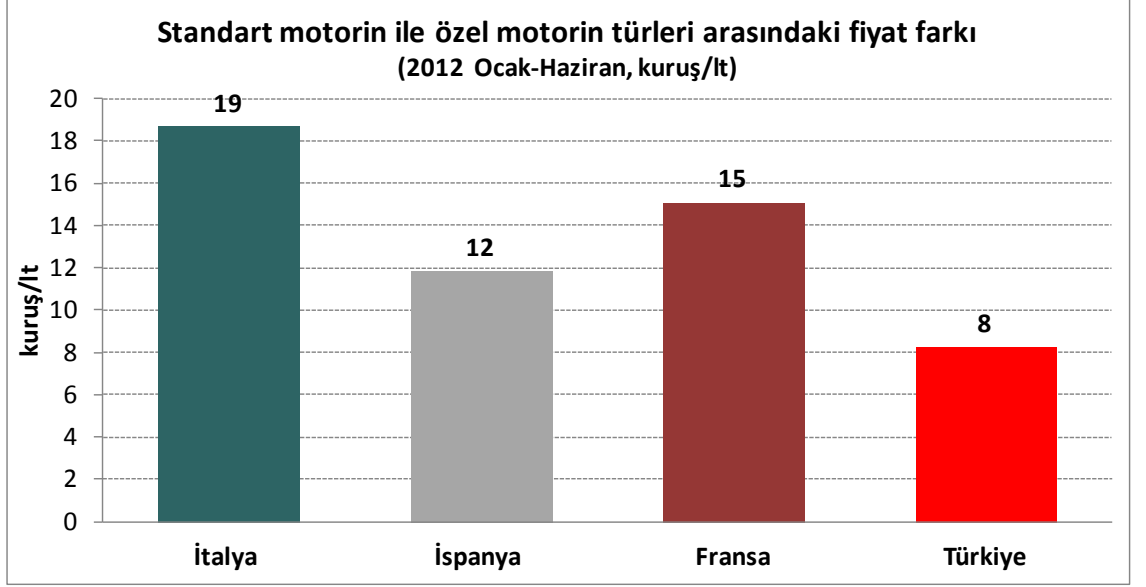
b) Özel / Farklılaştırılmış Ürünler ve Avrupa Türkiye Karşılaştırmaları

EPDK'nın yayınladığı teknik düzenlemeler uyarınca, 2011 yılında yurt içinde piyasaya sunulan tüm motorin türlerinde kükürt seviyesi 10 ppm ile sınırlandırılmış ve bu uygulama pompadan yapılan tüm satışlarda da 1 Nisan 2011 tarihi itibarı ile geçerli olmuştur. Böylece istasyonlardan satılan tüm ürünler (standart ve özel) AB standartları ile tam olarak uyumlu hale gelmiş ve pompadan satılan **standart motorin her tür araç** için uygun bir standarda kavuşmuştur.

Bu önemli gelişmeye ilave olarak 2011 yılı başından itibaren standart 10 ppm kükürt içeren motorin ile birlikte birçok şirket tüketicilerin tercihlerine farklılaştırılmış özel motorin türleri de piyasaya sunmaya başlamıştır. Avrupa ülkelerindeki ve gelişmiş diğer birçok ülkedeki uygulamalar ile paralel gelişen bu durum Türkiye'de tüketicilerin tercih ettiği ürünler arasına girmiştir. Bu nedenle EPDK, standart ürünlerde olduğu gibi bu tür ürünleri de uygulanan fiyatlar açısından yakından takip ettiği bir süreç yaşanmış, hatta yıl içinde bu ürünlerin fiyatlandırılmasına ilişkin müdahale niteliğinde bir yazı da EPDK'ca şirketlere gönderilmiştir. Standart ürünler için Akdeniz havzasındaki ülkelerle yapılan kıyaslama çerçevesinde, özel moto-

IV. HAM PETROL VE AKARYAKIT FİYATLARINA İLİŞKİN GELİŞMELER

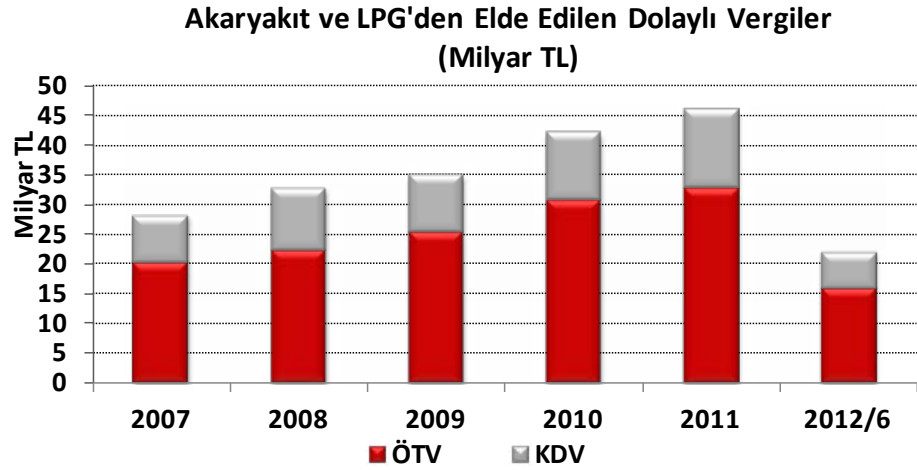
rin-standart motorin fiyat karşılaştırması Şekil 7'de sunulmaktadır. Bu karşılaştırma tablosuna Yunanistan bu tür özel motorin ürünlerinin olmaması nedeniyle dahil edilmemiştir. Özel motorin türleri içinde vergisiz fiyatların, Türkiye'de İtalya, Yunanistan, Fransa ve İspanya'dakinden yaklaşık 7 kuruş daha ucuz olarak tüketicilerin tercihine sunulduğu görülmektedir.

Şekil 7: Özel motorin türleri ile standart motorinin pompa fiyatları arasındaki farkın Akdeniz ülkesi (AK-4, Yunanistan, İtalya, Fransa ve İspanya) ve Türkiye için vergisiz tavan motorin pompa fiyatları karşılaştırması (kuruş/ lt)

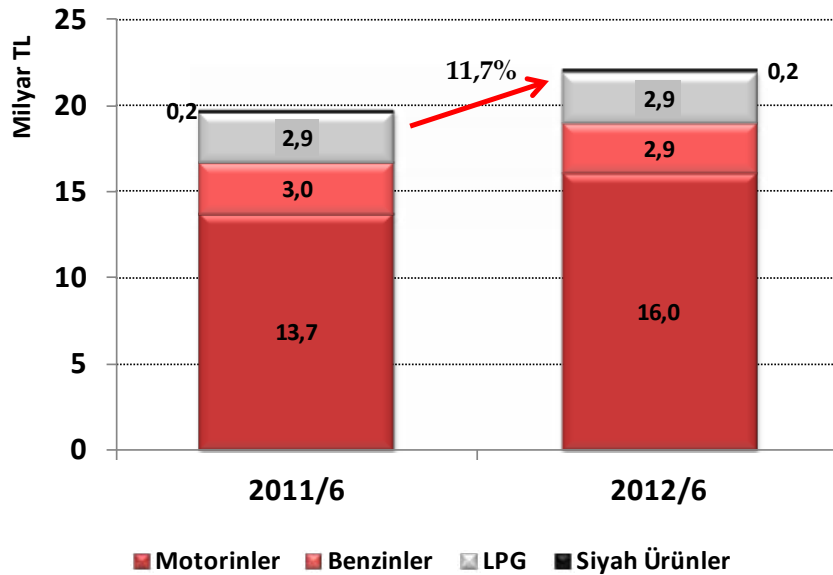
V. DOLAYLI VERGİLER VE SEKTÖREL BÜYÜKLÜKLER:

Akaryakıt ve LPG sektörlerinden sağlanan dolaylı vergilerin toplamı, toplam tüketimde (özellikle son yıllarda) önemli bir artış olmamasına rağmen, her yıl artış göstermiştir. Tüketim verileri üzerinden yapılan hesaplamalara göre petrol sektöründen sağlanan dolaylı vergiler 2012 yılı ilk altı ayında bir önceki yıl aynı dönemine göre **%11,7 artarak 22,1 milyar TL** düzeyine ulaşmıştır. Aşağıdaki grafik 2007 yılından bugüne kadar petrol sektörünün (LPG dahil) sağladığı dolaylı vergi gelirlerini göstermektedir. Yapılan hesaplamalar 2007 yılından bugüne kadar olan dönemde petrol sektöründen sağlanan dolaylı vergi gelirinin **206 Milyar TL** 'ye ulaştığını göstermektedir.

Şekil 8: Akaryakıt ve LPG'den sağlanan toplam dolaylı vergilerin yıllara göre değişimi

Akaryakıt ürünlerinden sağlanan dolaylı vergilerin en büyük bölümü tüketimi en fazla olan motorinden sağlanmaktadır. 2012 yılı ilk altı ayında motorinden sağlanan dolaylı vergi geliri artışı %17,0, benzinde -%2,9 ve LPG de %2,1 olarak gerçekleşmiş olup bu durum aşağıdaki grafikte özetlenmektedir.

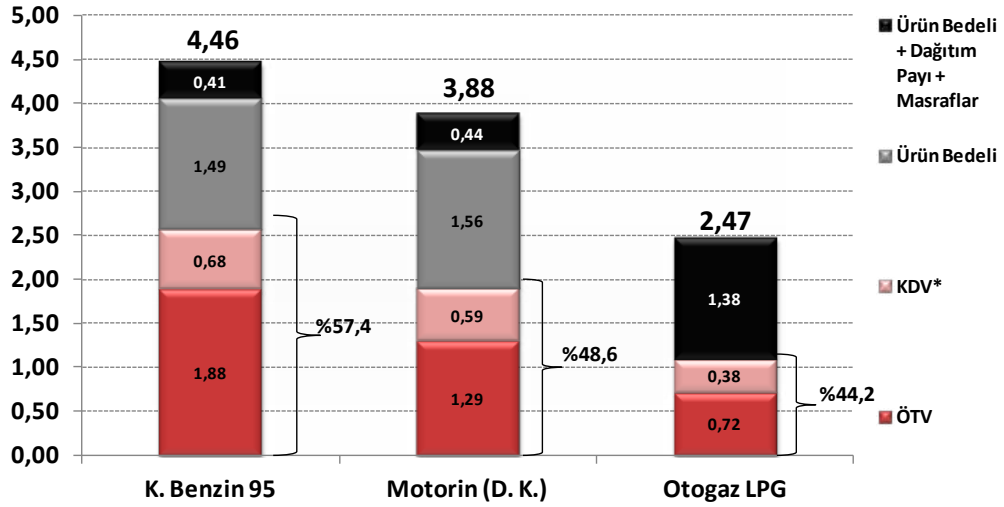

Şekil 9: 2011 ve 2012 yılları ilk altı aylarında petrol ürünlerinden sağlanan dolaylı vergi gelirlerinin dağılımı

V. DOLAYLI VERGİLER VE SEKTÖREL BÜYÜKLÜKLER:

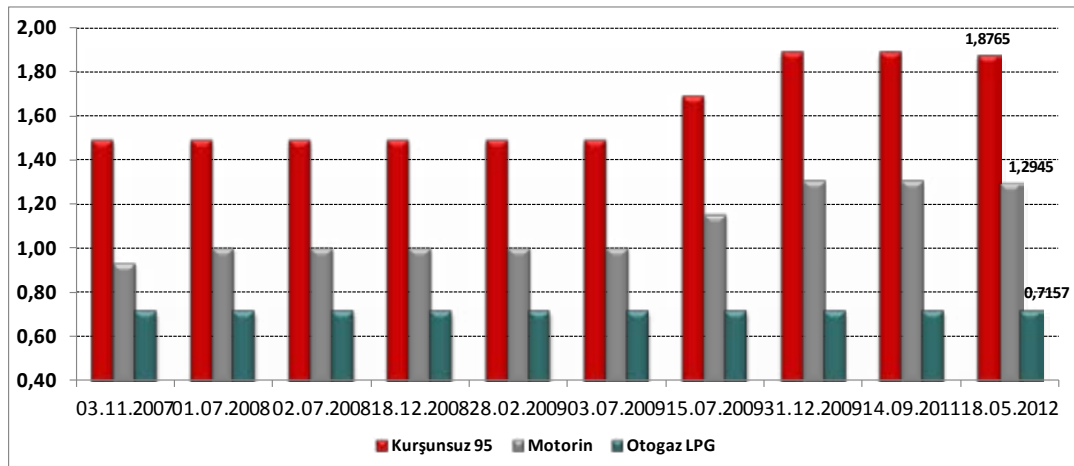
a) Otomotiv yakıtlarındaki vergiler ve AB ülkelerindeki durum

Bilindiği üzere, ülkemizde akaryakıt sektöründe dolaylı vergilerin payı tüketiciye yansıyan pompa fiyatının en önemli bölümünü oluşturmaktadır. 2012 yılı ilk altı ayında benzinde bir litrelik pompa fiyatının ortalama 2,56 TL'sini (*pompa fiyatının %57,4'ü*) dolaylı vergiler oluşturmuştur. Bu tutar motorinde 1,89 TL/lt (*pompa fiyatının %48,6'sı*) ve LPG otogazda ise 1,09 TL/lt (*pompa fiyatının %44,2'si*) olarak hesaplanmaktadır.

Şekil 10: Pompa fiyatı (TL) içerisindeki dolaylı vergiler(ÖTV+KDV), ürün bedeli+masraflar(ürün bedeli, navlun, masraflar ve dağıtım şirketi ile bayi marjı dâhil) dağılımı, * 2012 yılı ilk altı ay ortalaması (Kaynak: PwC, EPDK raporları ve şirket internet sayfaları)

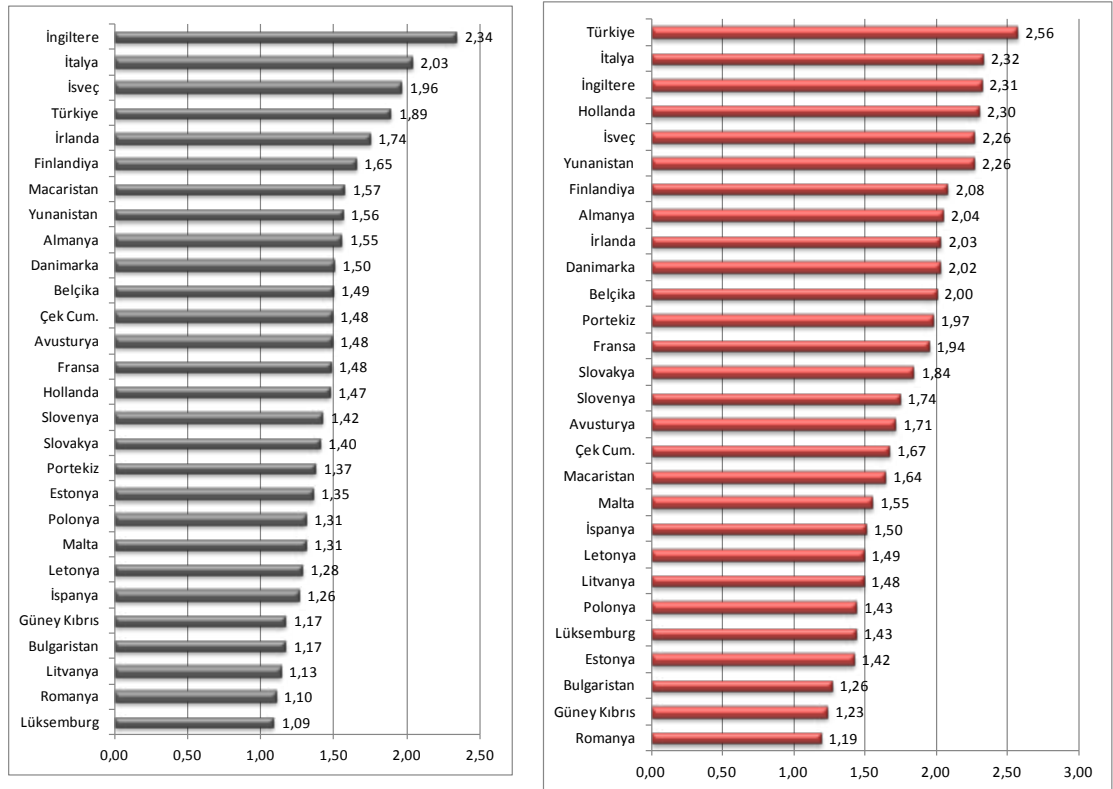
Toplam dolaylı vergilerin pompa fiyatı içindeki payı yüzde olarak yıllar içinde değişmekle birlikte, petrol fiyatları, ÖTV tutarı, döviz kurları gibi nedenler ile 2012 yılı ilk altı ayında dolaylı vergilerin payı geçen yıla göre azalmış bulunmaktadır. Otomotiv yakıtları içinde en yüksek vergi, hem miktar hem de yüzdesel olarak benzinlerde, en düşük vergi ise otogaz LPG' dedir. 2012 yılı ortalaması ÖTV tutarları, benzinlerde 1,8765 TL/lt, motorinde 1,2945 TL/lt, LPG otogazda ise 0,7157 TL/lt olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 11 : Son beş yıl içinde otomotiv yakıtlarındaki ÖTV tutarının değişimi (TL/lt)

V. DOLAYLI VERGİLER VE SEKTÖREL BÜYÜKLÜKLER:

Türkiye'deki pompa fiyatlarının en önemli bölümünü oluşturan dolaylı vergilerin AB ülkeleri ile karşılaştırması (TL/lit cinsinden) yapıldığında Türkiye'nin benzinde en yüksek vergi uygulayan ülke konumunun 2012 yılının ilk altı ayında da devam ettiği, motorinde ise İngiltere, İtalya ve İsveç'ten sonra dördüncü konuma geldiği görülmektedir. Benzindeki bu durum sadece AB ülkeleri ile sınırlı kalmamış, dünyanın en yüksek vergisinin ülkemizde olduğu basına yansıyan veya çeşitli uluslararası kuruluşların yayınladığı raporlarda da görülmektedir. Bu süreç içinde gözlenen bir diğer gelişme ise İtalya'da ve Yunanistan'daki vergi artışları (özellikle bu ülkelerdeki finansal kriz sebebiyle) sonrasında benzinde Türkiye'den sonra ikinci sıraya yerleşmiş olmalarıdır.

Şekil 12: 2012 yılı ilk altı ay ortalaması olarak, Avrupa Birliği ülkeleri ve Türkiye'de motorin (sol taraftaki grafik) ve benzindeki (sağ taraftaki grafik) toplam dolaylı vergi miktarları, (TL/Lt),

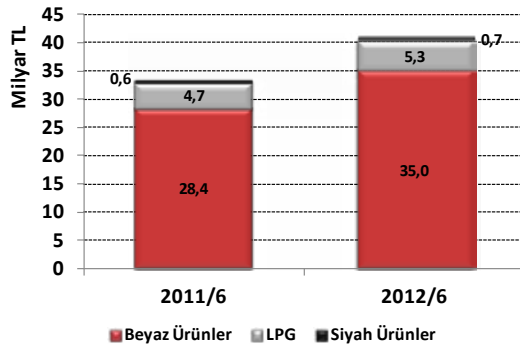
Yüksek dolaylı vergiler pompa fiyatını arttırdığı için tüketimin azalmasına neden olmakta, aynı zamanda dağıtım sektörünün finansman yükünü ve riskini arttırmaktadır. Her iki durum da sektör için olumsuz etkiler yaratmaktadır. Türkiye'de dağıtım sektörü yüksek olan dolaylı vergileri (ÖTV ve KDV) peşin ödemekte, bunun geri ödemesini ise pompa satışları üzerinden (kredi kartı, taşıt tanıma, taksitlendirme, vadeli satışlar vb) daha uzun bir süreç içinde tahsil edebilmekte ve bu nedenle verginin finansman maliyetinin yanı sıra finansman riskini de üzerinde taşımaktadırlar. Yüksek vergi ve verginin finansmanı da dağıtım sektörü açısından önemli bir yük teşkil etmekte olup bu durumun da Türkiye Avrupa pompa fiyatlarına ilişkin karşılaştırmalarda, Türkiye'deki dağıtım sektörünün Avrupa'dan yapısal farklılıklarının getirdiği etkilerle birlikte dikkate alınması gerekmektedir.

V. DOLAYLI VERGİLER VE SEKTÖREL BÜYÜKLÜKLER:

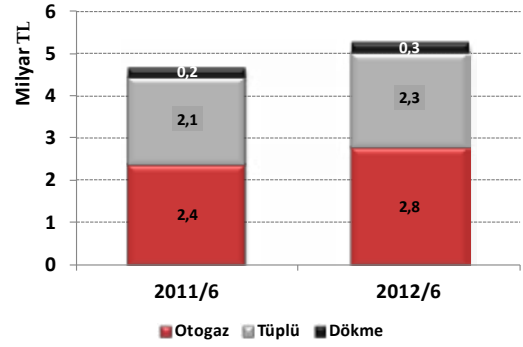
b) Sektörel büyüklükler / İşlem hacimleri

Akaryakıt sektörünün oluşturduğu toplam parasal büyüklük 2012 yılı ilk altı ayında, yükselen petrol fiyatlarının, artan tüketimin doğal sonucu olarak artmış ve **41,0 milyar TL**'ye ulaşmıştır.

Aşağıdaki iki grafik akaryakıt ve LPG için hesaplanan sektör büyüklüklerini ayrı ayrı ve karşılaştırmalı olarak göstermektedir. Akaryakıt +LPG sektöründeki **işlem büyüklüğü** 2012 yılı ilk altı ayında yaklaşık **% 21,7 artmış ve 41,0 milyar TL** olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde LPG sektör büyüklüğü **% 12,6 artarak 5,3 milyar TL** olmuştur.

Şekil 13: Akaryakıt türlerindeki işlem hacimleri
(Milyar TL)

Şekil 14: LPG türlerindeki işlem hacimleri
(Milyar TL)

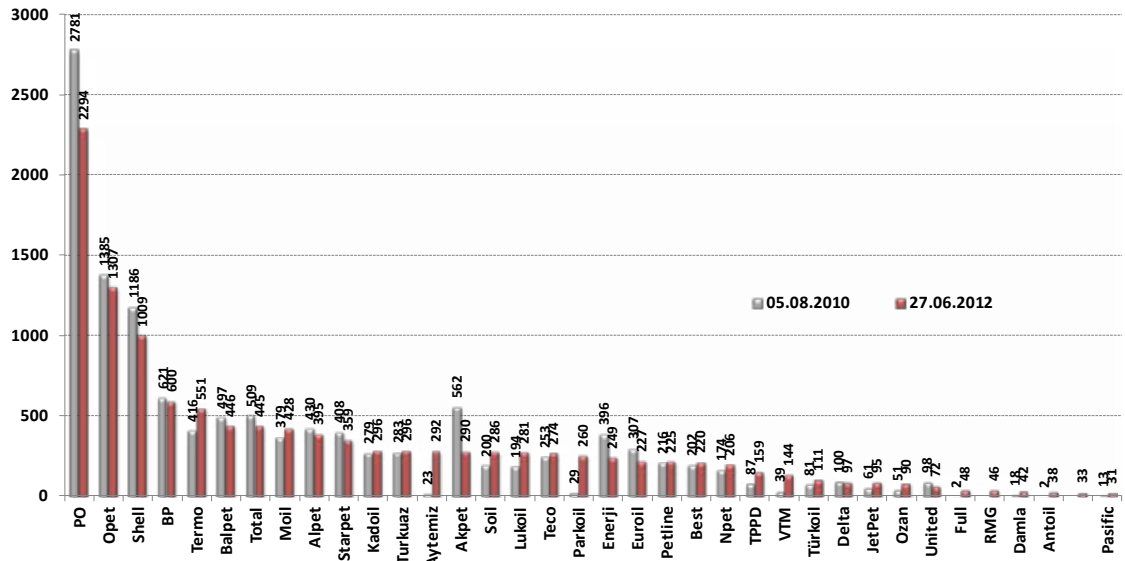
VI. PETROL & LPG SEKTÖRÜ İSTATİSTİKLERİ:

2012 yılı Haziran ayı sonu itibarı ile petrol piyasasında; 4 rafineri, 47 dağıtıcı, 105 depolama tesisi, 12.402 istasyonlu akaryakıt bayisi EPDK'dan lisanslı olarak faaliyet göstermektedir. Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) piyasasında ise 70 dağıtıcı, 80 depolama tesisi, 9.623 otogaz istasyonu, EPDK'dan lisanslı olarak faaliyet göstermektedir. Veriler otogaz istasyon sayısının artmaya devam ettiğini göstermektedir. Akaryakıt istasyon sayısı ilk kez 2011 yılında azalmış, 2012 yılının ilk altı ayında ise az bir artış yaşanmıştır. Akaryakıt dağıtım şirketi sayısı son üç yılda azalırken LPG dağıtım şirketi sayısı artmaya devam etmektedir.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012/6
Rafineri Lisansı	4	5	5	5	6	6	6
Akaryakıt İstasyonu	11.543	11.645	12.317	12.702	12.894	12.326	12.402
Dağıtıcı Lisans Sayısı	51	47	45	54	53	50	47
LPG İstasyonu	5.686	6.586	7.702	8.163	8.721	9.377	9.623
LPG Dağıtıcı Lisansı	56	58	61	64	65	70	70

Tablo 5: Petrol ve LPG piyasalarında lisans sayıları (Kaynak; EPDK)

Şekil 15'de akaryakıt istasyon sayılarının şirketlere göre dağılımı verilmektedir. Bu grafikte kısmen belirsiz olan, ancak detaylı incelendiğinde ortaya çıkan bir durum ise ilk beş sırada yer alan dağıtım şirketlerinin bayi sayılarında meydana gelen kısmi azalmadır.

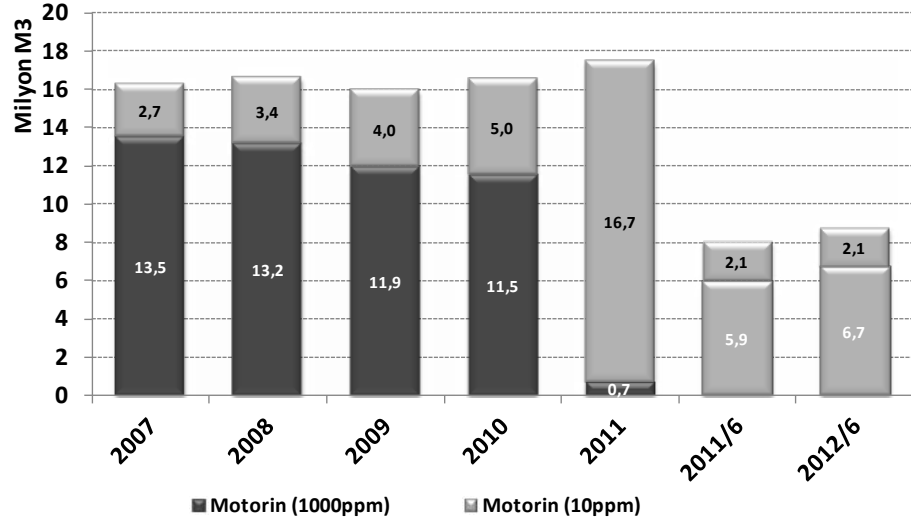

Şekil 15: 05.08.2010 – 27.06.2012 tarihlerindeki dağıtım şirketlerinin istasyon sayılarının karşılaştırılması

a) Motorin tüketimi

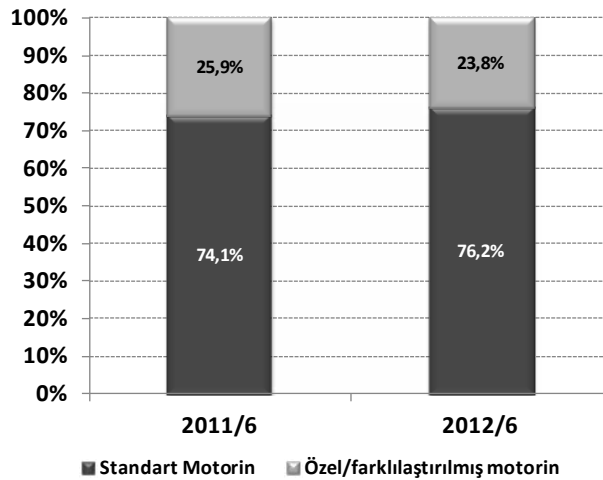
Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından yayınlanan verilere göre, 2012 yılı ilk altı ayı **toplam** motorin türleri (motorin ve kırsal motorin) tüketimi, 2011 yılı aynı dönemine göre % **9,1 artarak** yaklaşık **8,8 milyon m³** olmuştur.

VI. PETROL & LPG SEKTÖRÜ İSTATİSTİKLERİ:

Şekil 16: Toplam motorin tüketimi değişimi (Milyon m³)-

2011 yılı Nisan ayında EPDK Tebliği gereği yüksek kükürlü kırsal motorinin dolaşımdan tamamen kalkması sonucunda 1 Nisan 2011 tarihinden itibaren Türkiye’de pompalardan satılan tüm motorinler düşük kükürlü (10 ppm) olarak tüketicilere sunulmaya başlanmış ve aynı şekilde benzin ve motorin AB standartları ile uyumlu hale gelmiştir. Böylece yakıt kalitesi ile ilgili AB mevzuat uyum çalışmaları sonucunda, benzin ve motorindeki kükürt oranlarının 10 ppm düzeyine düşürülmesi, benzin ve motorinden kaynaklanan kirletici emisyonlarda çok büyük bir azalma olmuştur. PETDER’in Eylül 2010 tarihinde yayınladığı rapor, emisyonlarda her yıl 9.900 tonluk bir azalma beklendiğini göstermektedir. Akaryakıt dağıtım şirketleri tüketicilerin kalite ve performans beklentilerine cevap vermek üzere bazı Ar-Ge çalışmalarının sonucunda geliştirilen özel/katkılı farklılaştırılmış motorin ve benzin türleri de ilave seçenekler olarak yine rekabet ortamı içerisinde tüketici tercihlerine sunmuşlardır. Özel/katkılı farklılaştırılmış motorin tüketimi 2012 yılının ilk altı ayında gerileyerek toplam motorin tüketiminin %23,8’ini oluşturmaktadır.

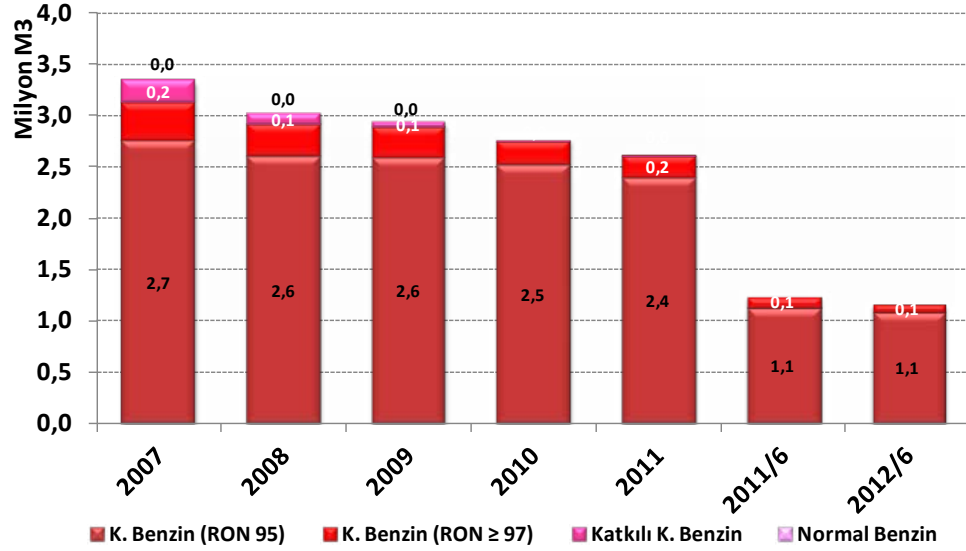

Şekil 17: 2011 ve 2012 yılı ortalaması olarak standart motorin ve özel/farklılaştırılmış motorinin toplam motorin tüketimi içindeki payları (%)

VI. PETROL & LPG SEKTÖRÜ İSTATİSTİKLERİ:

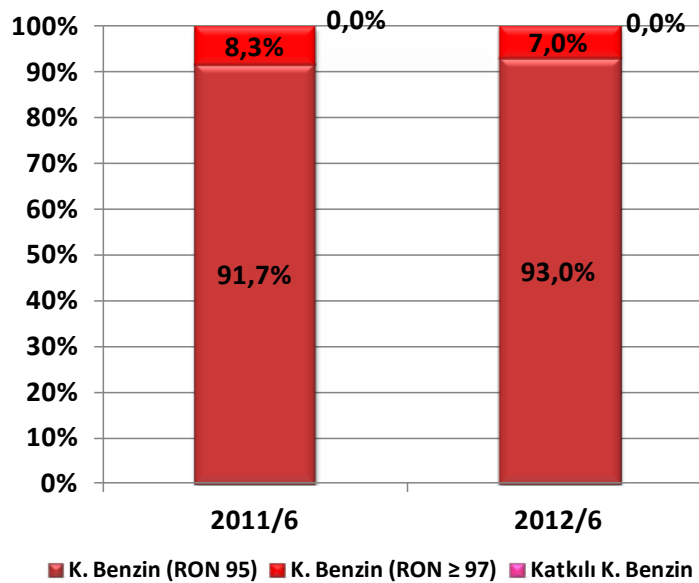
b) Benzin tüketimi

2012 yılı ilk altı aylık döneminde **toplam benzin** tüketimi 2011 yılı aynı dönemine göre **% 5,9** oranında **azalarak** yaklaşık **1,2 milyon m³** olmuştur. Bu azalmada, daha düşük ÖTV uygulanması nedeniyle fiyat avantajına sahip olan otogazın benzin tüketiminden artan miktarda pay almasının ve dizel otomobil (2012 yılı ilk altı ayında satılan binek araçların yaklaşık %60'ının Dizel motorlu olduğu bilinmektedir) kullanımındaki artışın önemli bir etkisi bulunmaktadır.

Şekil 18: Toplam benzin tüketiminin yıllara göre değişimi

Toplam benzin tüketimi içinde 95 oktan benzin % 93,0 oran ile en fazla tüketilen yakıt cinsidir. Eski tip araçlarda kullanılan “katkılı kurşunsuz benzin” tüketiminin de büyük oranda azaldığı hatta bitme noktasına geldiği görülmektedir.

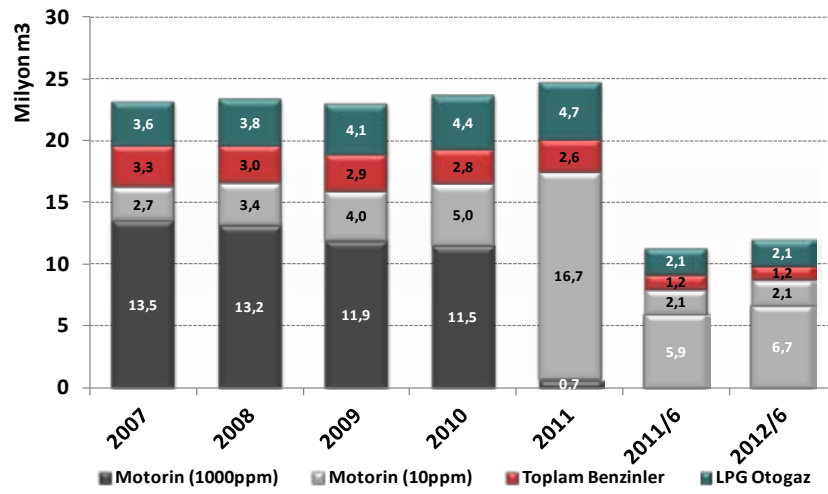
Şekil 19: 95, 97 ve Katkılı benzinin toplam benzin tüketimi içinde payları

VI. PETROL & LPG SEKTÖRÜ İSTATİSTİKLERİ:

c) Otomotiv yakıtları (benzin, motorin, LPG Otogaz) tüketimi

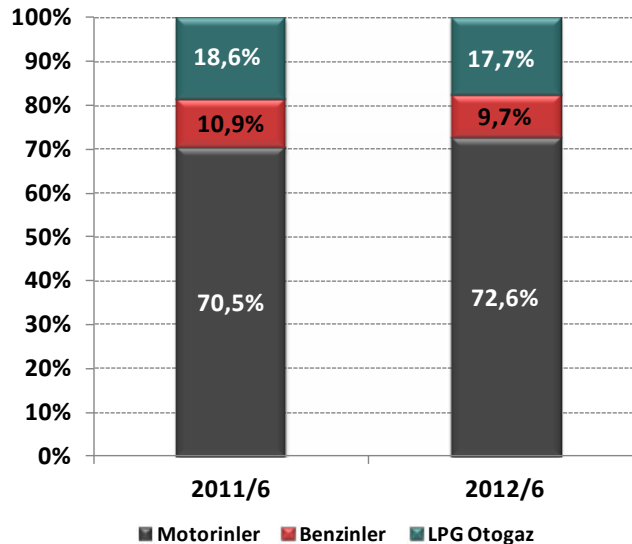
2012 yılı ilk altı ayında **toplam otomotiv yakıtları** tüketimi önceki yıl aynı dönemine göre % 6,0 oranında **artarak** yaklaşık **12,1 milyon m³** olarak gerçekleşmiştir. Otomotiv yakıtlarının son beş yıllık döneme ait gelişimi aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

2007 yılı sonrası dönemde Türkiye toplam araç sayısında bir artış olmasına rağmen otomotiv yakıt satışlarında bir artış olmaması, 2009 yılında yaşanan krizin etkisinin yanı sıra, 10 numara yağ ve benzeri hileli ürünlerin otomotiv yakıtı olarak yaygın bir şekilde kullanılması ile açıklanabilmektedir.

Şekil 20: Otomotiv yakıtları tüketiminin yıllara göre değişimi

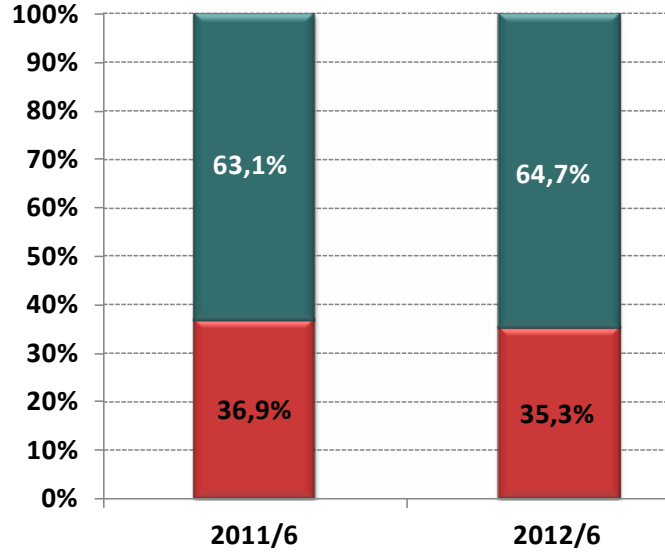
Otomotiv yakıtları içerisinde motorin (düşük kükürtlü) ve otogaz LPG'nin aldığı pay artmaya, benzin türleri ve kırsal motorinin payı ise azalmaya devam etmektedir. Bu durum aşağıdaki grafikte kendini göstermektedir. Şekil 21.a ve Şekil 21.b'de verilen grafikler, **otogaz (LPG) pazarının otomotiv yakıtları içindeki payının sürekli arttığını, tüketimi benzinin iki katı büyüklüğe ulaştığını ve otogazın toplam otomotiv yakıtları pazarının %17,7'sini oluşturduğunu** göstermektedir.

Şekil 21.a: Otomotiv yakıtlarının tüketim payları (hacimsel %)

VI. PETROL & LPG SEKTÖRÜ İSTATİSTİKLERİ:

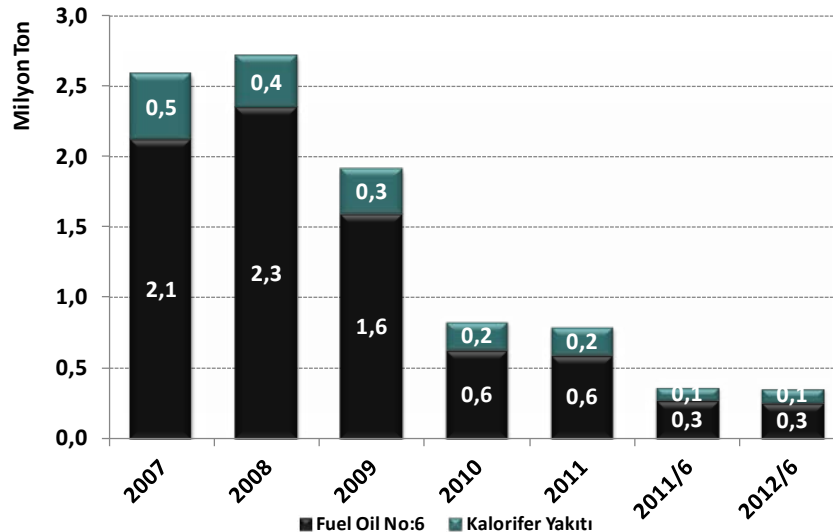
Benzin - LPG geçişine ilişkin önemli bir gösterge ise benzin – otopaz LPG toplamının kendi aralarındaki dağılımında görülmektedir. 2011 yılında LPG otopaz, LPG otopaz ve benzinin oluşturduğu pazarın % 63,1'ini temsil ederken 2012 yılında bu oran % 64,7'ye çıkmıştır.

Şekil 21.b: 2011 ve 2012 ilk altı aylık dönemler benzin ve otopaz LPG tüketim payları (hacimsel%)

d) Siyah ürün(Fuel oil, kalorifer yakıtı) tüketimi

Siyah ürün tüketimi 2012 yılı ilk altı ayında önceki yılın aynı dönemine göre **%1,8** oranında **azalarak** yaklaşık **363 bin ton** olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde **kalorifer yakıtı** tüketimi, **%5,8 artarak** yaklaşık **100 bin ton**, **fuel oil** tüketimi ise **%4,4 azalarak** yaklaşık **263 bin ton** olmuştur. Siyah ürünlerde doğalgazın yaygın olarak piyasaya girişi yüzünden uzun zamandır süregelen azalma 2012 yılında da devam etmiştir. Yıllara göre siyah ürün tüketimleri değişimi aşağıdaki grafikte gösterilmektedir.

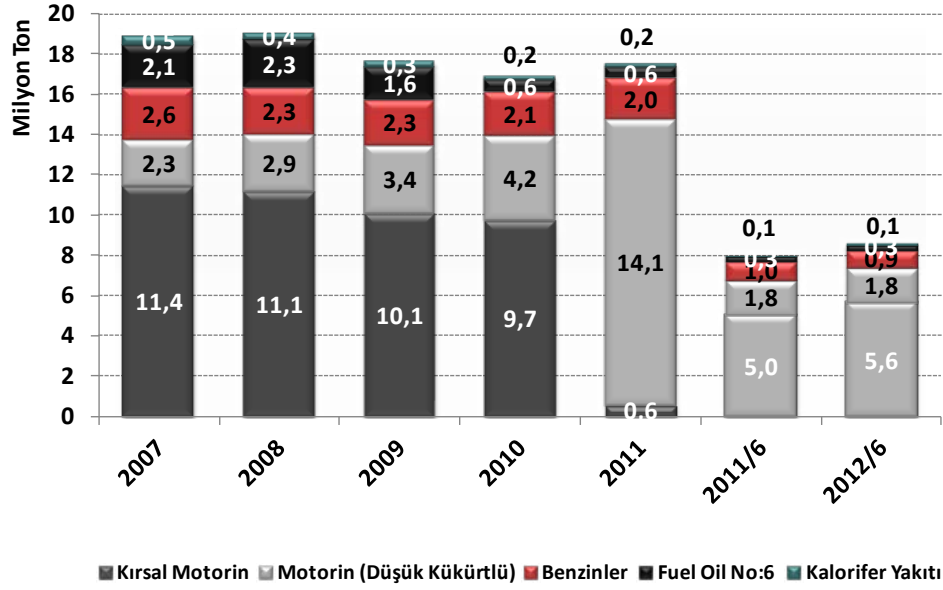

Şekil 22: Siyah ürünler tüketiminin yıllara göre değişimi

VI. PETROL & LPG SEKTÖRÜ İSTATİSTİKLERİ:

e) Akaryakıt tüketimi (Benzin, motorin, gaz yağı, kalorifer yakıtı, fuel oil)

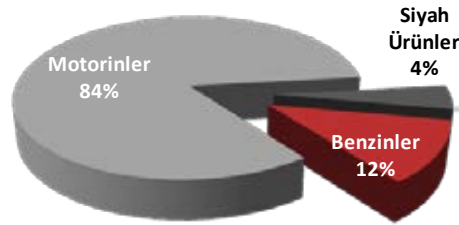
Toplam akaryakıt tüketimi 2012 yılı ilk altı ayında % 6,9 oranında **artarak** yaklaşık **8,7 milyon ton** olmuştur. Aşağıdaki grafikten görüldüğü üzere Türkiye'nin toplam akaryakıt tüketimi 2007 ve 2008 yıllarında net olarak artmış, 2009 ve 2010 yıllarında ise azalmıştır. Bu gerileme siyah ürün tüketiminin doğalgaza geçiş nedeni ile önemli ölçüde azalması, 2009 yılında yaşanan küresel krizin olumsuz etkileri ve 10 numara yağ adı altında yapılan hileli akaryakıt faaliyetlerinin motorin tüketimi üzerindeki olumsuz etkilerinden kaynaklanmaktadır.

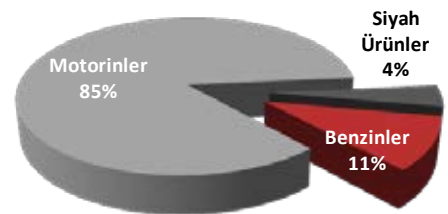
Şekil 23: Toplam akaryakıt tüketiminin değişimi

Toplam akaryakıtlar içindeki yakıt türlerinin dağılımı ise aşağıda verilmiş olup, 2011 yılına göre önemli bir değişim görülmemiştir.

2011/6

2012/6

Şekil 24: Akaryakıt türlerinin toplam akaryakıt tüketimi içindeki payları (%)

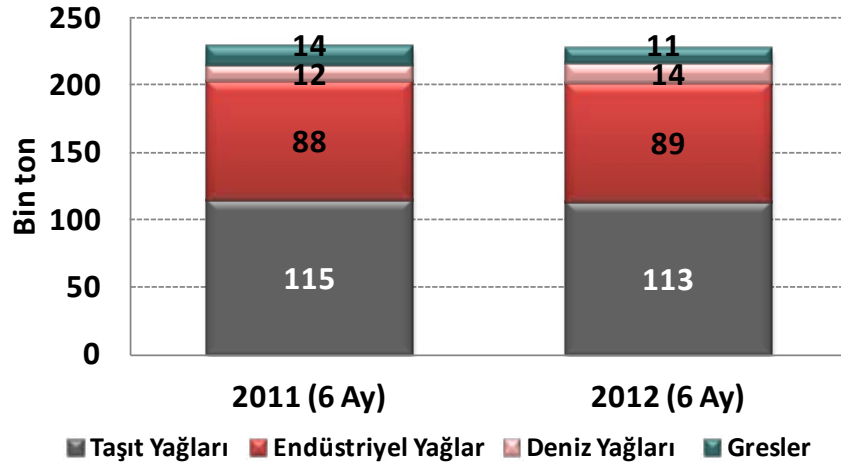
f) Yağlama yağları tüketimi

Yağlama yağları (mineral ve sentetik) sektöründeki pazar gelişmeleri PETDER koordinasyonunda madeni yağ üreticilerinin gönüllü katılımı ile PWC tarafından derlenen verilerle izlenmektedir.

VI. PETROL & LPG SEKTÖRÜ İSTATİSTİKLERİ:

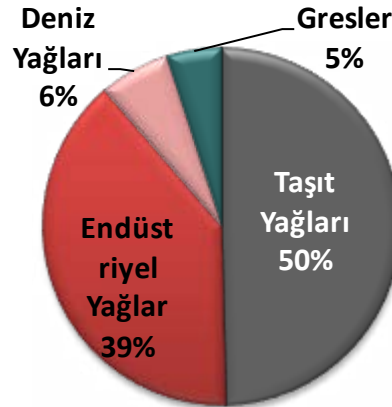
Bu şirketlerin toplam madeni yağ pazarı içindeki payı EPDK, PİGM ve Çevre ve Orman Bakanlığı verileri ile yapılan kıyaslamalarla tespit edilmiş ve bu şekilde oluşturulan sistematik ile yapılan hesaplamalara göre **2012 yılı ilk altı ayında** toplam yağlama ürünleri ülke tüketimi geçen yılın aynı dönemine göre **% 0,6** oranında **azalarak 227,5 bin ton** olmuştur.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu verilerine göre Türkiye’de faaliyet gösteren 306 adet madeni yağ lisansı bulunmaktadır. EPDK 2011 verilerine göre ülkemizin 5.163.046 ton madeni yağ üretim kapasitesi bulunmaktadır.

Şekil 25: 2011-2012 yılları ilk altı ay yağlama yağları tüketimi (Bin Ton)

2011 yılının ilk altı aylık döneminde madeni yağ tüketiminin % 50’sini Taşıt Yağları, %39’unu Endüstriyel Yağlar, % 6’sını Deniz Yağları, % 5’ini ise Gresler oluşturmaktadır.

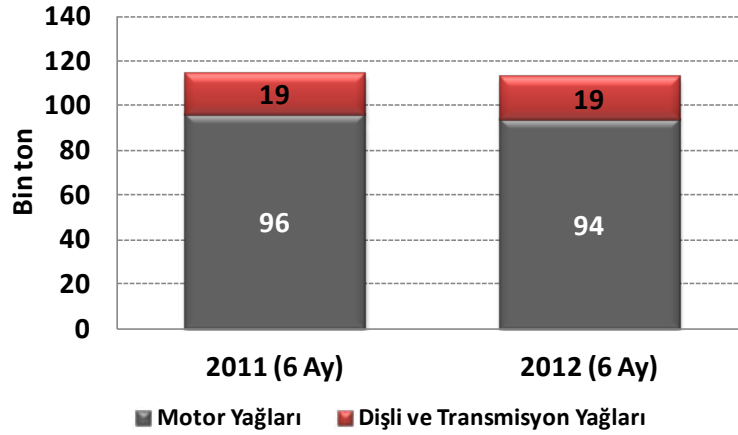

Şekil 26: 2012 yılı ilk altı ay yağlama yağları tüketimi ürün grubu payları (%)

a) Taşıt yağları

Türkiye toplam taşıt yağları tüketiminin bir önceki yıla göre **%1,5 azalarak 2012 yılının ilk altı ayında 113 bin ton** olarak gerçekleştiği hesaplanmaktadır. 2011 yılının ilk altı ayında tüketilen taşıt yağlarının 19 bin tonu dişli ve transmisyon yağları, 96 bin tonu motor yağları iken, 2012 yılının aynı döneminde tüketilen taşıt yağlarının 19 bin tonunu dişli ve transmisyon yağları, 94 bin tonunu ise motor yağları oluşturmuştur.

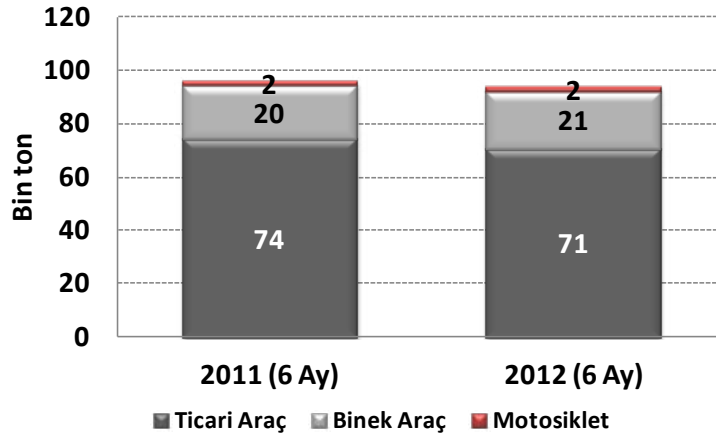
VI. PETROL & LPG SEKTÖRÜ İSTATİSTİKLERİ:

Şekil 27: 2011 ve 2012 yılları taşıt yağları tüketim miktarları

b) Motor yağları

2012 yılının ilk altı ayında toplam motor yağları tüketiminin geçen yılın aynı dönemine göre % **2,2** oranında **azalarak 94 bin ton** olarak gerçekleştiği hesaplanmaktadır. Bu dönemde motor yağlarının toplam yağlama ürünleri içerisindeki payı yaklaşık % 41 olarak gerçekleşmiştir. Motor yağları tüketimine ilişkin karşılaştırmalı grafikler aşağıda verilmiştir.

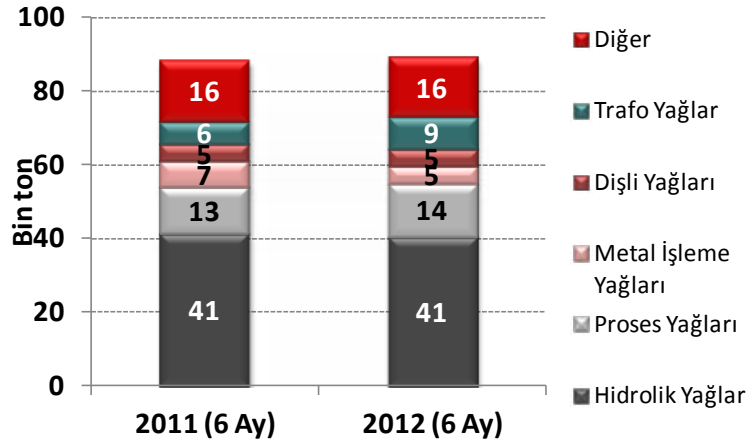

Şekil 28: 2010 ve 2011 yılları motor yağları tüketim miktarları

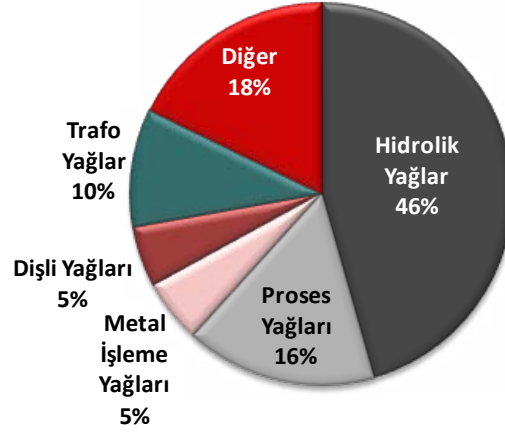
c) Endüstriyel yağlar

Toplam endüstriyel yağlarının tüketimi 2012 yılı ilk altı ayında % **0,8** oranında **artarak** yaklaşık **89 bin ton** olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde endüstriyel yağlar, toplam yağlama ürünleri içerisinde yaklaşık % 39'luk pay teşkil etmiştir. Endüstriyel yağlar tüketiminin ürün cinslerine göre değişimi karşılaştırmalı olarak aşağıda verilmektedir.

VI. PETROL & LPG SEKTÖRÜ İSTATİSTİKLERİ:

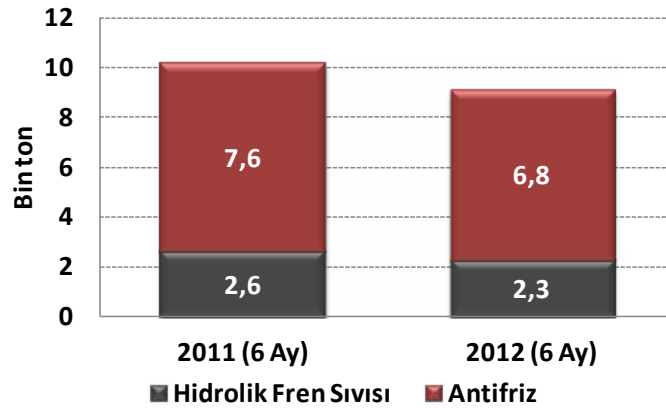
Şekil 29: 2011 ve 2012 yılları ilk altı ay endüstriyel yağlar tüketim miktarları

Şekil 30: 2012 yılı endüstriyel yağların kullanım alanı (%)

d) Özel Ürünler (Antifriz ve Hidrolik Fren Sıvıları)

Madeni yağ üretim tesislerinde imalatı yapılan antifriz ve hidrolik fren sıvısı üretimi toplamı bir önceki yılın aynı dönemine oranla % 10,4 oranında **azalarak 9 bin ton** olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 31: 2011 ve 2012 yılları antifrizler ve hidrolik fren sıvıları tüketim miktarları

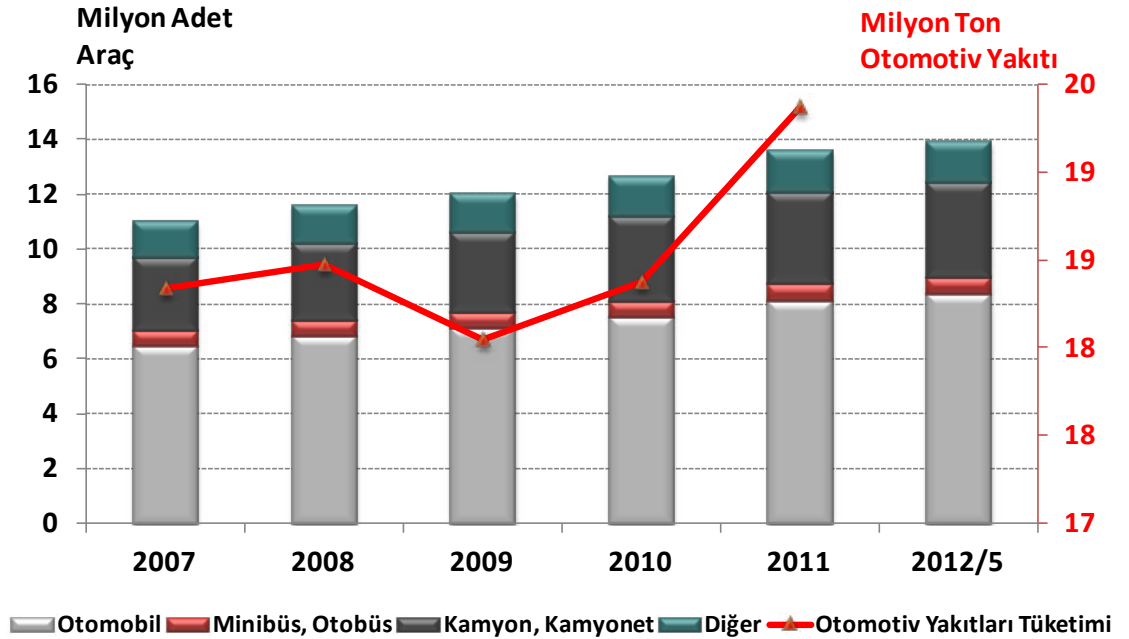
VII. DİĞER SEKTÖREL İSTATİSTİKLER

a) Motorlu taşıt sayıları

Raporun yayınlandığı dönemde en son TÜİK verisi Kasım ayına aittir. TÜİK verilerine göre 2012 yılı Mayıs ayı sonu itibarı ile **trafiğe kayıtlı toplam** 16.488.702 adet taşıtın % 50,6'sını otomobil,% 16,4'ünü kamyonet, % 15,6'sını motosiklet, % 9,0'ını traktör, % 4,5'ini kamyon, % 2,4'ünü mini-büs, % 1,4'ünü otobüs, % 0,2'sini ise özel amaçlı taşıtlar oluşturmaktadır.

Kullanılan yakıt cinsine göre otomobil sayısını gösterir TÜİK istatistikleri, motorin ve oto LPG kullanan araç sayısında belirgin bir artış, benzin kullanan araç sayısında ise cüzi bir artış görülmektedir. 2012 yılı ilk beş ayı sonunda 2011 yılı sonu itibarı ile toplam LPG kullanan araç sayısı 130.428 adet, motorin tüketen 293.047 adet, benzinli araç sayısının 2.317 adet arttığı görülmektedir.

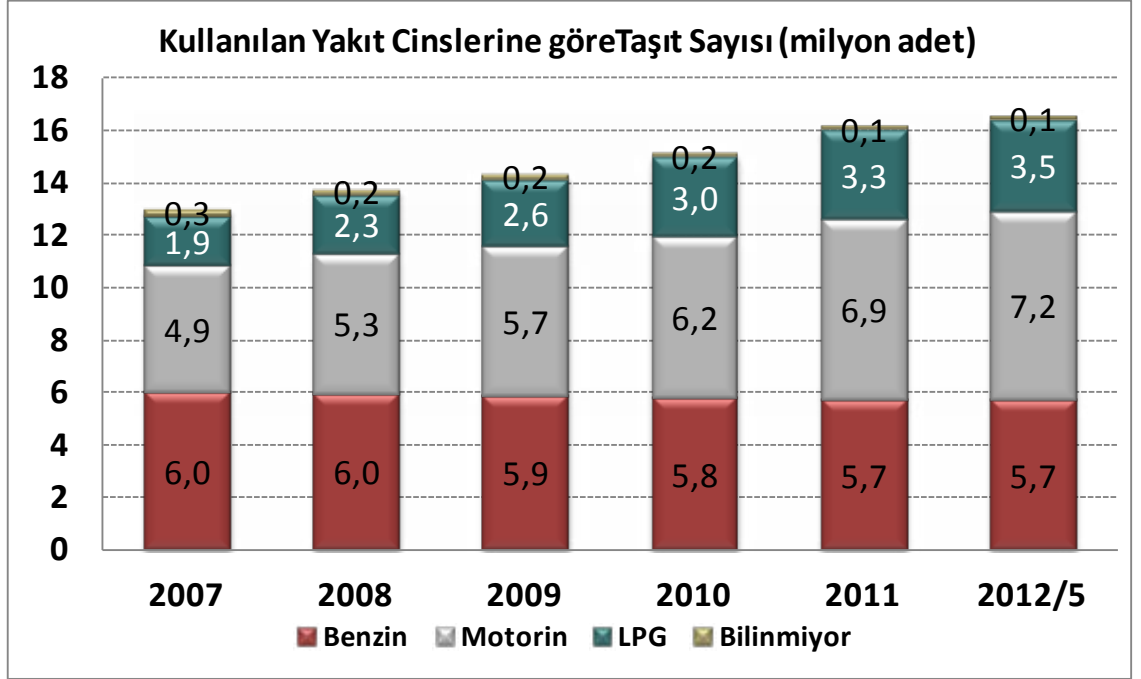
Türkiye'de trafikteki toplam araç sayısının ve otomotiv yakıtları tüketiminin yıllara göre değişimi aşağıdaki grafikte görülmektedir. 2004–2010 yılları arasında trafikteki araç sayısı düzenli olarak artış göstermesine rağmen özellikle 2009 ve 2010 yıllarında otomotiv yakıtları tüketimi sabit kalmıştır. Gerçek tüketimi tam olarak yansıtmadığı düşünülen bu durumun 10 Numara yağ başta olmak üzere yasa dışı faaliyetlerden kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

Şekil 32 a: Trafikteki araç sayısı* ve otomotiv yakıtları tüketimi değişimi

(Kaynak: TÜİK, PETDER, EPDK) * Motosiklet dahil edilmemiş 2012 Mayıs verileridir.

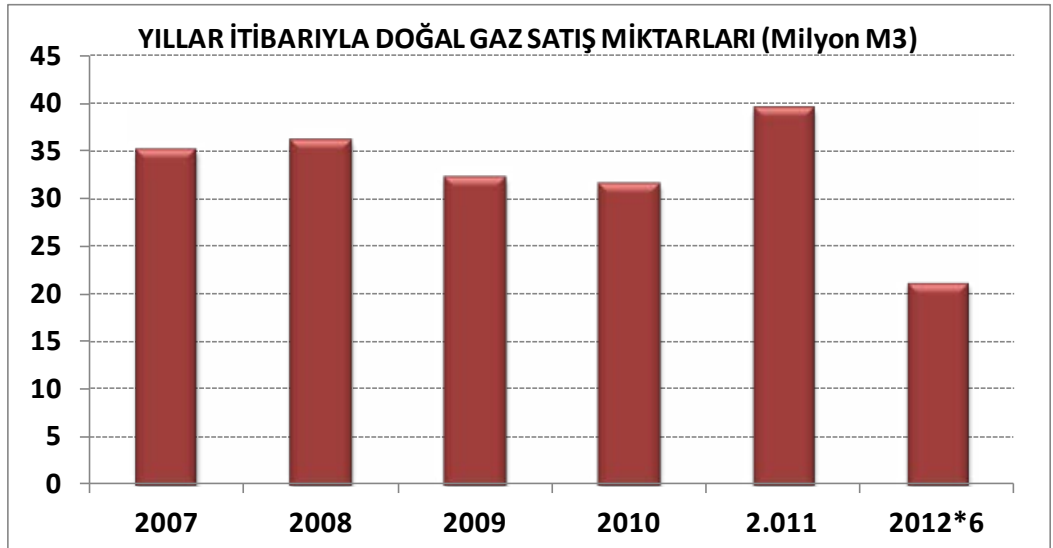
VII. DİĞER SEKTÖREL İSTATİSTİKLER

Şekil 32 b: Kullanılan yakıt cinsine göre trafikteki araç sayısı (Kaynak: TÜİK)

b) Doğalgaz tüketim verileri

Doğalgaz ithalatı 2000 yılından 2008'e kadar sürekli artış göstermiş, 2009 yılında yaşanan krizin etkisiyle tüketim ve ithalat azalmıştır. 2012 yılının ilk altı aylık döneminde 21,1 Milyon m³ doğalgaz satışı gerçekleşmiş görülmektedir. Yıllara göre doğalgaz satışının değişimi aşağıdaki grafikte görülmektedir.

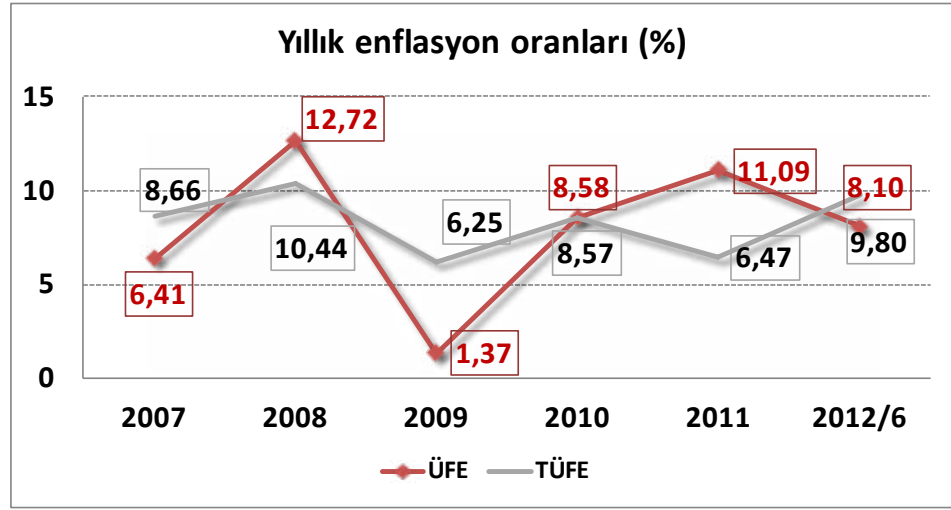
Şekil 33: 2007-2012(*6 aylık) yılları arası Türkiye doğalgaz satışı (Kaynak: BOTAŞ)

c) Ekonomik göstergeler

2009 yılında yaşanan küresel krizin etkisiyle azalan enflasyon göstergeleri, 2010 yılında özellikle üretim girdilerindeki ve döviz kurlarındaki artışlar nedeniyle bir miktar artarak % 8,5 düzeyine

VII. DİĞER SEKTÖREL İSTATİSTİKLER

çıkıştır. 2012 yılına ait veriler üretici enflasyon oranlarının bir miktar azaldığını, tüketici enflasyon verilerinin ise artma eğiliminde olduğunu göstermektedir.

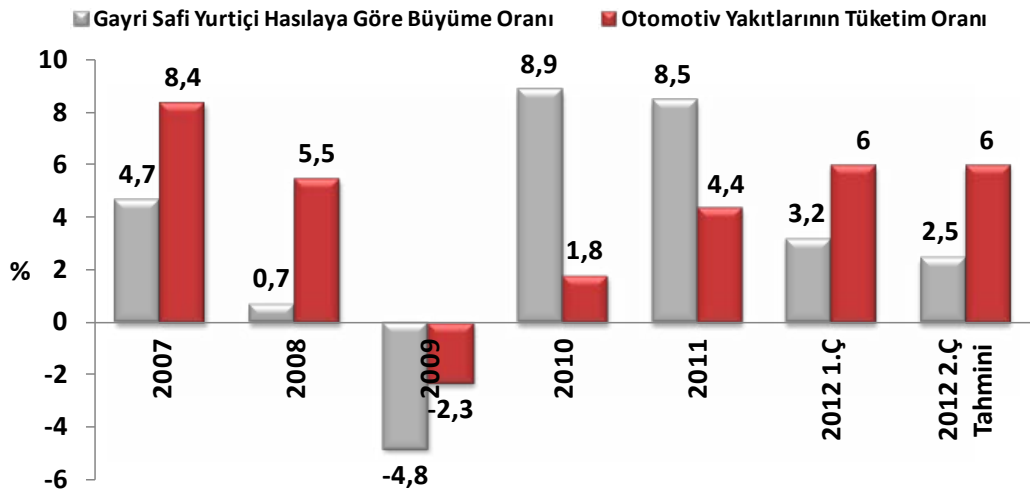

Şekil 34: 2007 -2012(6.ay) yılları arasındaki enflasyon oranları, 12 aylık ortalamaya göre değişim (%) (Kaynak: TÜİK)

Önemli makro ekonomik göstergeler arasında değerlendirilen büyüme oranları, petrol sektörünün de yakından takip ettiği bir veridir. Ekonomik büyüme oranları aynı zamanda sınaî büyüme ile ilişkili olması, ulaşım sektörünü içermesi açısından özellikle motorin piyasasına yansıyacak büyüme rakamları açısından önemli bir işaret oluşturmaktadır.

Türkiye ekonomisi 2011 yılını yüzde 8,5'lük büyüme ile tamamlamış ve 2012 yılı ilk çeyreğinde de beklentilerin üzerine çıkarak yüzde 3,2'lik bir büyüme gerçekleştirmiştir. 2012 yılı ikinci çeyreğinde büyümenin yüzde 2,5 olacağı tahmin edilmektedir.

Aşağıdaki grafik, ekonomik büyüme ile toplam otomotiv yakıtları tüketimindeki değişimi irdeleyen ve karşılaştıran veriler ile oluşturulmuştur. Genel olarak bakıldığında ekonomik büyüme ile paralel bir gelişmenin otomotiv yakıtları tüketiminde de görüldüğü açıktır. Ancak, özellikle 2010 ve takip eden dönemde bu denge bozulmuş ama 2012 ilk yarı itibarı ile tekrar düzene girmiş gibi görünmektedir.

Şekil 35: Yıllık otomotiv yakıtı tüketimi ve GSYİH'a göre büyüme oranları (%) (Kaynak: TÜİK, EPDK ve PETDER verileri)

VIII. YASAL DÜZENLEMELER

- 5 Ocak, Fuel Oil Türlerine İlişkin Teknik Düzenleme Tebliği (Akaryakıt Seri No: 24), EPDK
- 5 Ocak, Hafif Yolcu ve Ticari Araçlardan Çıkan Emisyonlar (Euro 5 Ve Euro 6) Bakımından Ve Araç Tamir Ve Bakım Bilgilerine Erişim Konusunda Motorlu Araçların Tip Onayına İlişkin Yönetmelik
- ((At) 715/2007)'Te Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- 9 Ocak, Belediye İtfaiye Yönetmelik Değişikliği, İçişleri Bakanlığı
- 10 Ocak, 2872 Sayılı Çevre Kanunu Uyarınca Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Tebliğ (2012/1), Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
- 19 Ocak, 5627 sayılı enerji verimliliği kanununun 10 uncu maddesine ve 5326 sayılı kaba-hatler kanununun 3 üncü ve 17/7 nci maddelerine göre 2012 yılında uygulanacak olan idarî para cezalarına ilişkin tebliğ (NO: 2012/2), Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
- 8 Şubat, Tekrar Doldurulabilir Dikişsiz Çelik Gaz Tüplerine Dair Tebliğ, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- 11 Şubat, Petrol Piyasasında Dağıtıcı Lisansı Sahiplerinin Bayi Denetim Sistemine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında 27/06/2007 tarihli ve 1240 sayılı Kurul Kararında Değişiklik Yapılmasına İlişkin aşağıdaki Karar, EPDK
- 11 Şubat, Denizyoluyla Taşınan Tehlikeli Yüklere İlişkin Uluslar Arası Kod Kapsamında Eğitim Ve Yetkilendirme Yönetmeliği, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
- 12 Şubat, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın Kontrolüne Tabi Ürünlerin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2012/5) 'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2012/24), Ekonomi Bakanlığı
- 14 Şubat, Petrol Piyasası Bilgi Sistemi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, EPDK
- 21 Şubat, Kaçak Petrolün Tespit Ve Tasfiyesine Dair Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, EPDK
- 21 Şubat, Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasasında Yapılacak Denetimler İle Ön Araştırma Ve Soruşturmalarda Takip Edilecek Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, EPDK
- 22 Şubat, Petrol Piyasasında Yapılacak Denetimler İle Ön Araştırma Ve Soruşturmalarda Takip Edilecek Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, EPDK
- 1 Mart, Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği Taslağı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
- 8 Mart, 4458 Sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkında Kararda

VIII. YASAL DÜZENLEMELER

Değişiklik Yapılmasına Dair Karar, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

- 15 Mart, Petrol Piyasasında Uygulanacak Teknik Kriterler Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik, EPDK
- 18 Mart, Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasasında Lisans Başvurusu ve Bildirim Açıklamalarına İlişkin Kurul Kararı, EPDK
- 20 Mart, Gümrük Hizmetlerinde Tek Pencere Sistemine İlişkin Genelge, Başbakanlık
- 21 Mart, Karayolları Trafik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, İçişleri Bakanlığı
- 3 Nisan, Cezalara ilişkin Kurul Kararları, EPDK
- 3 Nisan, Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (Lpg) Piyasası Lisans Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik; EPDK
- 3 Nisan, Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik; EPDK
- 7 Nisan, Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik; EPDK
- 12 Nisan, Petrol Piyasasında yeni ve iptal edilen lisanslara ilişkin Kurul Kararları, EPDK
- 12 Nisan, Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasasında Lisans Tadili ve Süre Uzatımı Başvurularında Aranacak Bilgi ve Belgelere İlişkin Kurul Kararı, EPDK
- 27 Nisan, “31/05/2011 tarihli ve 3242/2 sayılı Petrol Piyasasında Lisans Başvurusu Açıklamaları Hakkında Kurul Kararı ile 31/05/2011 tarihli ve 3242/3 sayılı Petrol Piyasasında Lisans Tadili Başvurularında Aranacak Bilgi ve Belgelere İlişkin Kurul Kararı’nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kurul Kararı”, EPDK
- 27 Nisan, LPG numune kabı bulundurmasının zorunlu hale getirilmesi, EPDK
- 18 Mayıs, Bakanlar Kurulu kararı ÖTV Değişikliği,
- 22 Mayıs, Özel Tüketim Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 23),
- 5 Haziran, Gümrük Genel Tebliği (Transit Rejimi), Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
- 13 Haziran, Ham Petrol ve Jet Yakıtının Transit geçişine ilişkin karar, Bakanlar Kurulu
- 29 Haziran, Otomasyon ile ilgili Kurul Kararı, EPDK
- 30 Haziran, Türk Ticaret Kanunu ile Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, Bakanlar Kurulu
- 30 Haziran, Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (Lpg) - İkmal İstasyonu - Karayolu Taşıtları İçin - Emniyet Kuralları İle İlgili Tebliğ, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

IX. KAYNAKÇA

- Petrol ve LPG sektörüne ait veriler EPDK Petrol ve LPG Sektör Raporundan hesaplanarak elde edilmiştir.
- Bu raporda kullanılan diğer detay akaryakıt verileri toplam pazar payı yaklaşık % 95'in üzerinde olduğu hesaplanan 13 akaryakıt dağıtım firmasının gönüllü katılım esasına göre bağımsız araştırma kuruluşuna verdikleri beyanlarından derlenmiştir. Bu gönüllü veri oluşturma sistematığına katılmayan akaryakıt dağıtım şirketlerine ait bilgiler için EPDK'dan temin edilen önceki dönem bilgileri kullanılarak hesaplama yapılmıştır.
- Raporda gönüllülük esasına dayalı olarak şirketlerin bağımsız denetim kuruluşu aracılığıyla PETDER'e verdiği madeni yağ verileri kullanılmıştır. Bu madeni yağ şirketlerinin Pazar payları toplamının 2010 yılı için Türkiye'nin % 65'ini temsil ettiği EPDK, PİGM ve Çevre ve Orman Bakanlığı verileri ile yapılan kıyaslamalarla tespit edilmiştir. Bu madeni yağ şirketlerinin pazar payı toplamları, 2011 yılı için hesaplanırken ürün kırılımları bazında detay çalışma yapılmıştır. Bu nedenle pazar payı toplamları % 45 ile % 72 arasında değişkenlik göstermektedir. Her ne kadar veri sağlayan şirketlerin satış rakamları toplamı bazında madeni yağ sektöründe bir önceki yılın aynı dönemine oranla % 12 oranında artış gösterse de 2011 yılı için yapılan hesaplamadaki pazar payı toplamlarının ürün kırılımları bazında değişkenlik arz etmesi sebebi ülke toplamında bu artışın yansımaları % 8'e karşılık gelmektedir.
- Enflasyon, GSMH, TÜFE, kur değerleri, taşıt sayısı ve toplam araç parkı verileri için Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve Merkez Bankası tarafından halka açık olarak yayınlanan değerler dikkate alınmıştır. Ham petrol fiyatları ve pompa vergi tutarları için kaynak olarak Argus ve Avrupa Komisyonu değerleri kullanılmıştır.
- Bu raporda kullanılan Türkiye tavan pompa fiyatları EPDK ve şirket web sitelerinden derlenmiştir. Avrupa ülkelerine ilişkin veriler için ise:
- Fransa verileri: Fransa Sanayi Ekonomisi ve İstihdam Bakanlığı :
www.prix-carburants.gouv.fr
- İspanya verileri: İspanya Sanayi, Turizm ve Ticaret Bakanlığı <http://www.mityc.es/energia/petroleo/Precios/Informes/InformesMensuales/Paginas/Ind>
- İtalya verileri: http://www.quotidianoenergia.it/check_up_prezzi_qe.php
- Yunanistan verileri : Yunanistan Maliye Bakanlığı <http://www.fuelprices.gr>
- Avrupa Birliği verileri: Avrupa Komisyonu, EC Oil Bulletin, http://ec.europa.eu/energy/observatory/oil/bulletin_en.htm
- Sektördeki marjlara ilişkin veriler için PwC raporu kullanılmıştır.

IX. KAYNAKÇA

2000-2011 Ocak Aralık, 2012 Ocak Haziran Dönemi Akaryakıt ve LPG Tüketimleri

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012/6
K. Benzin 95	m3	2.014.354	2.305.525	2.160.712	2.260.772	2.436.466	2.607.834	2.884.939	2.602.498	2.483.788	2.513.068	2.396.416	1.083.319
K. Benzin 97 +	m3	0	0	0	16.959	285.489	262.218	123.878	310.926	282.430	235.700	219.072	81.325
Katkılı K. Benzin	m3	1.599.493	1.176.463	1.906.795	1.552.788	1.005.699	366.890	209.624	110.902	55.341	22.588	6.878	
Benzinler Toplamı	m3	3.613.846	3.481.988	4.067.507	3.830.519	3.727.653	3.495.570	3.277.120	3.024.326	2.821.559	2.771.356	2.622.367	1.164.644
Gasyağı	m3	51.353	41.216	37.430	47.977	41.118	34.792	26.077	13.624	18.006	32.714	66.699	27.603
Kırsal Motorin	m3	9.691.472	9.963.639	11.234.997	11.504.277	12.445.391	12.291.514	12.588.855	13.161.773	12.209.560	11.516.166	718.741	6.676.556
Motorin (Düşük Kültürlü)	m3	0	0	0	0	248.634	783.791	1.589.643	3.415.699	4.021.120	4.987.982	16.719.202	2.085.851
Motorinler Toplamı	m3	9.691.472	9.963.639	11.234.997	11.504.277	12.694.025	13.075.305	14.178.498	16.577.472	16.230.679	16.504.148	17.437.943	8.761.407
Be Yaz Ürün Toplamı	m3	13.356.671	13.486.844	15.339.934	15.382.773	16.462.796	16.605.667	17.580.282	19.615.422	19.070.244	19.308.218	20.127.009	9.953.654
K. Benzin 95	ton	1.561.124	1.786.782	1.674.552	1.752.098	1.888.261	2.021.071	2.235.828	2.016.936	1.924.935	1.884.801	1.797.312	812.489
K. Benzin 97 +	ton	0	0	0	13.144	221.254	203.219	96.005	240.968	218.883	176.775	164.304	60.994
Katkılı K. Benzin	ton	1.239.607	911.759	1.477.766	1.203.411	779.416	484.777	284.340	162.459	85.949	42.889	16.941	5.159
Benzinler Toplamı	ton	2.800.731	2.698.541	3.152.318	2.958.652	2.888.931	2.709.067	2.616.173	2.343.853	2.186.708	2.078.517	1.966.775	873.483
Gasyağı	ton	41.082	32.973	29.944	38.382	32.894	27.834	20.862	10.899	14.405	26.171	53.359	22.082
Motorin	ton	8.189.294	8.419.275	9.493.572	9.721.114	10.516.355	10.386.329	10.637.582	11.121.698	10.317.078	9.731.160	607.336	5.640.845
Düşük Kültürlü Motorin	ton	0	0	0	0	210.096	662.304	1.343.248	2.885.155	3.397.846	4.214.845	14.127.726	1.762.544
Motorinler Toplamı	ton	8.189.294	8.419.275	9.493.572	9.721.114	10.726.451	11.048.633	11.980.831	12.953.125	13.714.924	13.946.005	14.735.062	7.403.389
Be Yaz Ürün Toplamı	ton	11.091.107	11.150.789	12.675.834	12.728.148	13.648.277	13.785.533	14.617.865	15.507.434	15.747.853	16.050.693	16.755.196	8.298.954
Kalıyak	ton	1.309.576	1.397.577	987.773	951.716	720.482	612.175	482.942	384.736	347.722	203.709	195.065	99.982
Fuel Oil No: 6	ton	3.813.166	2.714.688	3.888.676	3.784.642	3.746.051	3.399.622	2.461.617	2.163.418	1.290.470	630.061	598.149	262.542
Şişah Ürün Toplamı	ton	5.122.742	4.112.265	4.876.449	4.736.359	4.466.533	4.011.797	2.944.559	2.554.195	1.638.192	833.770	798.214	362.524
Toplam Akaryakıt	ton	16.153.849	15.263.054	17.552.283	17.464.507	18.114.810	17.797.330	17.562.424	19.120.815	17.665.062	16.884.463	17.548.410	8.661.478
LPG Tüplü	ton	2.133.831	1.810.341	1.724.805	1.801.825	1.665.167	1.557.212	1.491.580	1.177.269	1.109.609	1.043.809	985.000	498.830
LPG Dökme	ton	1.067.348	794.052	713.354	646.552	454.066	383.148	475.454	216.470	190.393	126.051	117.000	4.850
LPG Otogaz	ton	1.280.331	1.230.330	1.136.025	1.147.374	1.640.766	1.751.888	1.550.605	2.006.263	2.299.280	2.489.501	2.640.000	9.314
LPG (tüplü, dökme, otogaz)*	ton	4.481.510	3.834.723	3.574.184	3.595.751	3.759.999	3.692.198	3.525.167	3.460.354	3.599.282	3.659.361	3.742.000	-25.077
Toplam Otomotiv (Be Yaz Ürün+Otogaz)	ton	12.270.356	12.348.146	13.781.915	13.837.140	15.256.148	15.509.538	16.147.609	17.499.156	18.044.157	18.514.023	19.341.837	575.330

Şekil 36: 2000- 2012 Akaryakıt ve LPG tüketimleri

IX. İLETİŞİM VE ÜYE BİLGİLERİ

IX. İLETİŞİM VE ÜYE BİLGİLERİ

Petrol Sanayi Derneği

Kaptanpaşa Mahallesi Piyalepaşa Bulvarı Ortadoğu Plaza Kat: 5 D:10 Okmeydanı

Şişli-İstanbul Telefon: 0212 221 04 40 Faks: 0212 320 30 45

Atık Yağ Bildirim Hattı: 0212 220 39 99

info@petder.org.tr petder@petder.org.tr www.petder.org.tr

Altınbaş Petrol
ve Ticaret A.Ş.

Petline Petrol
Ürünleri A.Ş.

Aytemiz

Petrol Ofisi A.Ş.

Belgin Madeni
Yağlar San. ve
Tic. A.Ş.

Shell & Turcas
Petrol A.Ş.

BP Petrolleri A.Ş.

Total Oil Türkiye
A.Ş.

DELTA Akaryakıt
Tic. A.Ş.

Turcas Petrol A.Ş.

Mobil Oil Türk
A.Ş.

Turkuaz Petrol
Ürünleri A.Ş.

Opet Petrolcülük

IX. İLETİŞİM VE ÜYE BİLGİLERİ

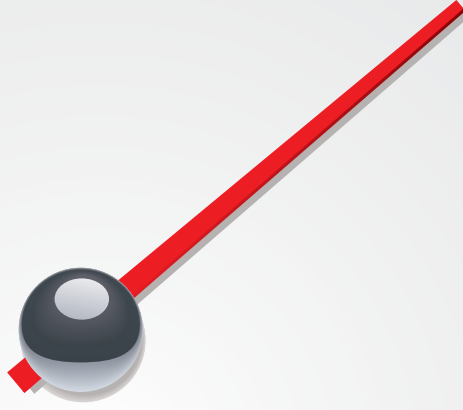
PETDER YÖNETİM KURULU

Yönetim Kurulu Başkanı	Ahmet ERDEM	The Shell Co. of Turkey Ltd.
Yön. Kur. Başkan Yard.	Tamas MAYER	OMV Petrol Ofisi A.Ş
Yön. Kur. Muhasip Üye	Adnan ÜNAL	Petline A.Ş.
Yönetim Kurulu Üyesi	Richard HARDING	BP Petrolleri A.Ş.
Yönetim Kurulu Üyesi	Antoine TOURNAND	Total Oil Türkiye A.Ş.
Yönetim Kurulu Üyesi	Varol DERELİ	Delta Petrol A.Ş.
Yönetim Kurulu Üyesi	Yılmaz TECMEN	Turcas Petrol A.Ş.
Yönetim Kurulu Üyesi	Fikret ÖZTÜRK	Opet Petrolcülük A.Ş.

PETDER ORGANİZASYONU

Genel Sekreter	Dr. Erol METİN
Projeler ve Dış İlişkiler Koordinatörü	Aydın ÖZBEY
Teknik Müdür	F.Serkan BERKET
Mali İşler ve Müşteri İlişkileri Yöneticisi	Zeynep ERSEN
Yönetim ve Ofis Asistanı	Ebru AYDIN

PETROL ÜRÜNLERİNİN DAİMA VERİMLİ VE ETKİN KULLANIMI

İÇİN ÇALIŞIYORUZ.

PETDER olarak 15 yılı aşkın bir zamandır sektörümüze ait doğru analizleri objektif bilgilerle sunuyor, güvenilir bir sivil toplum kuruluşu olarak gün geçtikçe gelişiyor ve güçleniyoruz.

Akaryakıt, LPG ve yağlama yağlarının hem güvenli hem de ekonomik olarak piyasaya sunulması, sektörel faaliyetlerin şeffaf, eşitlikçi ve istikrarlı bir yapıda yürütülmesi, haksız rekabetin engellenmesi, tüketici ve insan sağlığına zararlı eylemlerin önlenmesi ve sektör standartlarının geliştirilmesi gibi konulardaki öncü çalışmalarımıza devam ediyoruz.

PETDER
PETROL SANAYİ DERNEĞİ